

**ПОЛУГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
О СПРОВОЂЕЊУ ИПАРД II ПРОГРАМА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
ЗА ПЕРИОД 01.01 – 30.06.2022. ГОДИНЕ**

**Одељење за управљање ИПАРД програмом
(Управљачко тело)**

Београд, новембар 2022. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство пољопривреде, шумарства
и водопривреде

IPARD
EU4Rural Areas

САДРЖАЈ

Резиме	1
1. Увод	3
2. Усвојени правни акти	4
3. Спровођење мера ИПАРД II програма	5
3.1. Мера 1 – Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	10
3.2. Мера 3 – Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства	15
3.3. Мера 7 – Диверзификација пољопривредних газдинстава и развој пословања	21
4. Регионална распоређеност ИПАРД подршке	24
4.1. Мера 1 – Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава	24
4.2. Мера 3 – Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства	25
4.3. Мера 7 – Диверзификација пољопривредних газдинстава и развој пословања	26
5. Осетљиве категорије и типови корисника ИПАРД подршке	27
5.1. Осетљиве категорије - Жене и млади пољопривредници	27
5.2. Тип корисника	29
6. Промотивне активности и видљивост	30

СПИСАК ГРАФИКОНА

Графикон 1: Поднети захтеви и захтевани трошкови за инвестицију, М1, М3, М7.....	6
Графикон 2: Одобрена и исплаћена ИПАРД јавна подршка	7
Графикон 3: Стопа извршења ИПАРД буџета на програмском нивоу и према мери	8
Графикон 4: Стопа одобравања и исплате захтева/подршке у односу на поднете захтеве/захтевану подршку, М1, М3, М7.....	8
Графикон 5: Одбијени, обустављени и окончани ИПАРД захтеви и припадајући износи јавне подршке.....	9
Графикон 6: Поднети захтеви и захтевани трошкови за инвестицију, М1.....	10
Графикон 7: Поднети, одобрени, исплаћени и одбијени/обустављени/окончани захтеви, М1	12
Графикон 8: Динамика одобравања и исплате јавне подршке на годишњем нивоу, М1.....	12
Графикон 9: Одобрени захтеви и одобрена јавна подршка према сектору, М1	13
Графикон 10: Учешће сектора у одобреним захтевима и јавној подршци (%), М1	14
Графикон 11: Исплаћени захтеви и јавна подршка према сектору, М1	14
Графикон 12: Учешће типа инвестиције у укупним поднетим захтевима (%), М1.....	15
Графикон 13: Поднети захтеви и захтевани трошкови за инвестицију (мил. EUR), М3	16
Графикон 14: Поднети, одобрени, исплаћени и одбијени/обустављени/окончани захтеви, М3.....	17
Графикон 15: Динамика одобравања и исплате јавне подршке на годишњем нивоу, М3.....	18
Графикон 16: Одобрени захтеви и јавна подршка према сектору (%), М3	19
Графикон 17: Учешће сектора у одобреним захтевима и одобреној јавној подршци (%), М3	19
Графикон 18: Исплаћени захтеви и јавна подршка према сектору (%), М3.....	20
Графикон 19: Учешће типа инвестиције у укупном броју поднетих захтева (%), М3	20
Графикон 20: Поднети захтеви и захтевани трошкови за инвестицију, М7.....	21
Графикон 21: Поднети, одобрени, исплаћени* и одбијени/обустављени/окончани захтеви, М7.....	22
Графикон 22: Поднети и одобрени захтеви према типу инвестиције, М7	23
Графикон 23: Поднети захтеви према региону, М1 (%).....	24
Графикон 24: Захтевани трошкови за инвестицију према региону (EUR), М1	25
Графикон 25: Поднети захтеви према региону, М3.....	25
Графикон 26: Захтевани трошкови за инвестицију према региону (EUR), М3	26
Графикон 27: Поднети захтеви према региону, М7.....	26
Графикон 28: Захтевани трошкови за инвестицију према региону (EUR), М7	27
Графикон 29: Поднети, одобрени и исплаћени захтеви и трошкови/јавна подршка од стране жена и младих пољопривредника, М1.....	28
Графикон 30: Поднети и одобрени захтеви и трошкови од стране жена и младих пољопривредника, М7.....	28

СПИСАК ТАБЕЛА

Табела 1: Активности ПСС у периоду 1.01 – 30.06.2022. године 32

СПИСАК ПРИЛОГА

Прилог 1: Заједничке Табеле за праћење и евалуацију ИПА програма руралног развоја 2014 – 2020, 30.06.2022.

Прилог 2: Додатна документа за подношење Управљачком телу, 30.06.2022.

Прилог 3: Осетљиве категорије и типови корисника, 30.06.2022.

СПИСАК СКРАЋЕНИЦА

А

АП – Аутономна покрајина

Е

ЕК – Европска комисија

ЕУ – Европска унија

Г

ГИС – Годишњи извештај о спровођењу

И

ИА – ИПАРД агенција

ИПА – Инструмент претприступне помоћи ЕУ

ИПАРД - Инструмент за претприступну помоћ за рурални развој

М

МПШВ – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

Н

НАО – Национални службеник за одобравање

П

ПСС – Пољопривредна саветодавна служба

ПССС – Пољопривредна саветодавна и стручна служба

Р

РС – Република Србија

У

УАП – Управа за аграрна плаћања

УТ – Управљачко тело

Резиме

Полугодишњи извештај о спровођењу ИПАРД II програма у Републици Србији припрема се у циљу извештавања о напретку у спровођењу Програма и односи се на период од 1. јануара до 30. јуна 2022. године.

Извештај је припремило ИПАРД Управљачко тело на основу података достављених од стране ИПАРД агенције у виду Заједничких табела за праћење и евалуацију ИПА програма руралног развоја 2014 – 2020. У Извештају су представљени резултати 13 објављених и затворених јавних позива за Меру 1, Меру 3 и Меру 7, подаци су приказани кумулативно од почетка спровођења Програма. Резултати јавних позива приказани су по мерама, прихватљивим секторима, типу инвестиције, регионима, као и према типу корисника и осетљивим категоријама. Такође, Извештај обухвата и усвојене правне акте у извештајном периоду, као и приказ спроведених промотивних активности.

Европска комисија званично је одобрила ИПАРД II програм 20. јануара 2015. године Одлуком ЕК *C(2015) 257* (последња измена - Одлука ЕК број *C(2021) 2585* од 9. априла 2021. године).

Главни циљ и сврха ИПАРД II програма је да подржи пољопривредне произвођаче и прерађиваче, као и становништво руралних подручја у Републици Србији, да постепено повећавају своје капацитете и потенцијале како би се благовремено и правилно припремили за испуњење европских стандарда и закона из области пољопривреде, пољопривредно-прехрамбене индустрије и заштите животне средине. ИПАРД II програм дефинише мере које пружају финансијску подршку сектору примарне пољопривредне производње, сектору прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства, агро-еколошко-климатским мерама и органској производњи, спровођењу локалних стратегија руралног развоја, као и подршку за диверзификацију пољопривредних газдинстава и развој пословања у руралним подручјима Републике Србије. Прихватљиви сектори дефинисани су у оквиру сваке мере. Такође, ИПАРД II програмом, поред наведених мера, обухваћена је и Мера Техничка помоћ.

Од почетка спровођења ИПАРД II програма до 30. јуна 2022. године, поднето је 3.177 захтева за 13 објављених позива у износу од 488,0 мил. EUR захтеване јавне подршке. Укупно је одобрено 997 захтева, са укупном јавном подршком у износу од око 111,6 мил. EUR и доприносом ЕУ у износу од око 83,7 мил. EUR. За Меру 1 одобрено је 792 захтева, са укупном јавном подршком у износу од око 65,3 мил. EUR и доприносом ЕУ у износу од око 49,0 мил. EUR, за Меру 3 одобрено је 111 захтева са укупном јавном подршком у износу од око 32,3 мил. EUR и доприносом ЕУ у износу од око 24,2 мил. EUR, док је за Меру 7 одобрено 94 захтева са укупном јавном подршком у износу од око 14,0 мил. EUR и доприносом ЕУ у износу од око 10,5 мил. EUR. Одбијено је укупно 427 захтева, са доприносом ЕУ у износу од око 48,0 мил. EUR, обустављено је 249 захтева, услед одустајка подносиоца, са износом подршке ЕУ од 21,4 мил. EUR и окончано 107 захтева са износом подршке ЕУ од 5,7 мил. EUR. Закључно са 30. јуном 2022. године исплаћено је 575 захтева, са укупном јавном подршком у износу од око 37,1 мил. EUR и доприносом ЕУ у износу од око 27,8 мил. EUR. Од укупно опредељених средстава ЕУ за период 2014-2020. године (175,0 мил. EUR), за све мере до краја јуна 2022. године одобрено је 47,8%. Од укупно одобреног износа доприноса ЕУ, 58,5% се односило на Меру 1, 28,9% на Меру 3 и 12,6% на Меру 7.

До краја јуна 2022. године исплаћена је подршка ЕУ у укупном износу од 27,8 мил. EUR, укључујући авансне исплате. Од укупно исплаћеног износа доприноса ЕУ на Мери 1 се односило 71,3%, 27,2% на Мери 3 и 1,6% на Мери 7. Стопа извршења доприноса ЕУ на програмском нивоу укључујући авансне исплате износила је 15,9%, док је посматрано појединачно по мерама износила 20,4% за Мери 1, односно 15,3% за Мери 3 и 1,7% за Мери 7. Посматрано са становишта завршених пројеката, стопа извршења доприноса ЕУ на програмском нивоу износи 15,0% (изузимајући авансне исплате).

Од укупно опредељених средстава ЕУ за период 2014 - 2020. године (175,0 мил. EUR), средства у износу од 3.696.787,33 EUR нису употребљена у сврху предфинансирања, за међушлањања, и за иста НАО није доставио захтев за плаћање. ЕК је обавестила Републику Србију о примени аутоматског отказивања буџетске обавезе за 2017. годину у наведеном износу. Сходно томе, укупна буџетска обавеза за ИПАРД II програм, тј. опредељен допринос ЕУ износи 171.303.212,67 EUR, уместо иницијалних 175.000.000,00 EUR.

1. Увод

ИПАРД II програм у Републици Србији спроводи се почев од децембра 2017. године када је објављен први позив. Од велике важности за успешно спровођење ИПАРД II програма је постојање снажне политичке воље Владе Републике Србије, као и широки друштвени консензус о значају ИПАРД подршке за даљи развој и унапређење конкурентности у сектору пољопривреде и руралног развоја.

Од почетка спровођења ИПАРД II програма бележи се велико интересовање пољопривредника чему сведочи податак да је закључно са 30. јуном 2022. године у оквиру 13 објављених јавних позива поднето 3.177 захтева, док је 575 корисника добило Решење о одобравању плаћања.

Полугодишњи извештај о спровођењу ИПАРД II програма обухвата податке који су представљени кумулативно од почетка спровођења Програма и односи се на период од 01. јануара до 30. јуна 2022. године.

У оквиру ИПАРД II програма извршено је поверавање послова спровођења буџета за следеће мере:

- Мера 1: Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава;
- Мера 3: Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства;
- Мера 7: Диверзификација пољопривредних газдинстава и развој пословања и
- Мера 9: Техничка помоћ.

Мера 1

У оквиру Мере 1 објављено је седам јавних позива:

- Први јавни позив односио се на инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава за куповину нове опреме, машина и механизације – укупно 85 поднетих захтева;
- Други јавни позив односио се на инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава за куповину новог трактора – укупно 393 поднета захтева;
- Трећи јавни позив односио се на инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава за изградњу и куповину нове опреме, машина и механизације (искључујући тракторе) – укупно 151 поднет захтев;
- Четврти јавни позив односио се на инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава за куповину новог трактора – укупно 437 поднетих захтева;
- Пети јавни позив односио се на инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава за изградњу и куповину нове опреме, машина и механизације (искључујући тракторе) – укупно 169 поднетих захтева;
- Шести јавни позив односио се на инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава за изградњу и куповину нове опреме, машина и механизације (искључујући тракторе) – укупно 369 поднетих захтева;
- Седми јавни позив односио се на инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава за куповину новог трактора – укупно 656 поднетих захтева.

Мера 3

За Меру 3 објављена су четири јавна позива:

- Први јавни позив односио се на инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства за куповину нове опреме и механизације - укупно 26 поднетих захтева;
- Други јавни позив односио се на инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства за изградњу и куповину нове опреме и механизације - укупно 81 поднет захтев;
- Трећи јавни позив односио се на инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства за изградњу и куповину нове опреме и механизације - укупно 95 поднетих захтева;
- Четврти јавни позив односио се на инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства за изградњу и куповину нове опреме и механизације – укупно 111 поднетих захтева.

Мера 7

У оквиру Мере 7 објављена су два јавна позива:

- Први јавни позив за Меру 7 односио се на диверзификацију пољопривредних газдинстава и развој пословања - укупно 311 поднетих захтева.
- Други јавни позив за Меру 7 односио се на диверзификацију пољопривредних газдинстава и развој пословања – укупно 293 поднета захтева.

Мера 9

Када је реч о Мери 9 - Техничка помоћ, Управљачко тело, у сарадњи са ИПАРД агенцијом, припремило је Правилник о условима, начину и поступку спровођења мере Техничка помоћ у оквиру инструмента за претприступну помоћ руралном развоју. Овим Правилником ближе се прописује лице које остварује право на средства у оквиру Мере Техничка помоћ, износ средстава, као и услови, начин и поступак спровођења Мере. Наведени Правилник усвојен је 12. новембра 2021. године („Службени гласник РС”, број 107).

Након усвајања правилника, Оперативна структура је у току 2022. године извршила усклађивање процедура.

2. Усвојени правни акти

У 2022. години припремљени су и усвојени следећи правни акти:

- 1) ИПАРД III програм Републике Србије за период 2021 - 2027. године (ЕК *Commission Implementing Decision C(2022) 1537* од 9. марта 2022. године);
- 2) Правилник о изменама и допунама правилника о ИПАРД подстицајима за инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава („Службени гласник РС”, бр. 10/2022 и 18/2022);
- 3) Правилник о изменама и допунама правилника о ИПАРД подстицајима за инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства („Службени гласник РС”, број 10/2022);

- 4) Правилник о изменама и допунама правилника о ИПАРД подстицајима за диверзификацију пољопривредних газдинстава и развој пословања („Службени гласник РС”, број 10/2022);
- 5) Годишњи извештај о спровођењу ИПАРД II програма за 2021. годину, усвојен је на Деветој седници ИПАРД II Одбора за праћење, као и од стране ЕК (*Ref. Ares (2022) 6717401 – 29/09/2022*);
- 6) Предлог Пете измене ИПАРД II програма усвојен је на Деветој седници од стране чланова ИПАРД II Одбора за праћење, која је одржана 21. јуна 2022. године, док је 28. јуна 2022. године достављен ЕК на одобравање.

Пета измена ИПАРД II програма

Европска комисија је дописом број *AGRI.G.4/FK/D(2022)2980186* известила Републику Србију о почетку примене правила које се односи на аутоматско отказивање додељених средстава и износу који потпада под наведено правило (*de-commitment*), а у складу са чланом 34(1) Секторског споразума за ИПАРД II програм, што је иницирало Пету измену Програма. Сходно наведеном, Пета измена Програма укључује промене у финансијским табелама, као и измену квантификованих циљних вредности како на нивоу мере тако и на програмском нивоу. Укупна буџетска обавеза за ИПАРД II програм, тј. опредељени допринос ЕУ умањен је за око 3,7 мил. EUR и износи 171,3 мил. EUR, уместо иницијалних 175,0 мил. EUR. Буџет за Меру 1 умањен је за око 1,5 мил. EUR, док је за Меру 3 умањен за око 0,7 мил. EUR. Што се тиче Мере 7, буџет за 2017. годину умањен је за 1,5 мил. EUR, док су из Мере 9 средства у истом износу, за 2019. и 2020. годину, прерасподељена на одговарајуће годишње алокације за Меру 7. Процентуално смањење укупно опредељеног буџета ЕУ износи 2,1%, док смањење буџета за инвестиционе мере износи 1,3%, односно око 2,2 мил. EUR.

3. Спровођење мера ИПАРД II програма

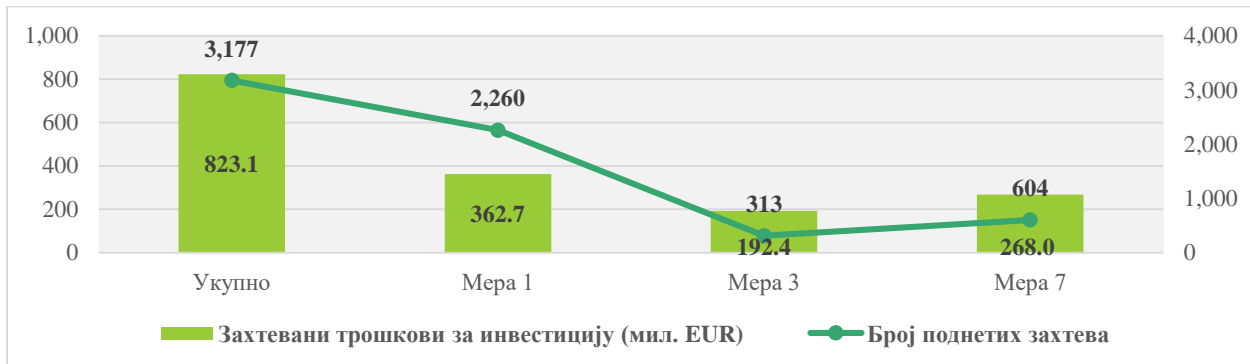
Аналитика представљена у овом делу Извештаја заснована је на подацима из Заједничких табела за праћење и евалуацију ИПА програма руралног развоја 2014 – 2020, као и на подацима из додатних табела за праћење, које су достављене Управљачком телу од стране ИПАРД агенције (ИА), са пресеком стања на дан 30. јун 2022. године. Извештај је базиран на подацима за седам објављених позива у оквиру Мере 1, четири позива у оквиру Мере 3 и два објављена позива за Меру 7, у кумулативном износу. Аналитика исплаћених захтева обухвата како исплаћене завршене пројекте тако и авансно исплаћене пројекте, док се обрачун извршења ИПАРД буџета односи искључиво на исплаћене завршене пројекте. Аналитика исплате према сектору, типу инвестиција, осетљивим категоријама и типовима корисника урађена је на бази завршених пројеката.

У извештајном периоду о спровођењу ИПАРД II програма од 1. јануара до 30. јуна 2022. године објављен је Седми позив у оквиру Мере 1 за куповину новог трактора (са периодом подношења захтева од 17. фебруара до 22. априла 2022. године), који уједно представља и последњи објављени позив за подношење захтева за одобравање пројекта у оквиру ИПАРД II програма.

На основу доступних података из укупно објављених 13 ИПАРД II позива, потенцијални корисници су закључно са 30. јуном 2022. године поднели укупно 3.177 захтева за

одобравање пројекта, од чега је 2.260 захтева поднето за Меру 1 (71,1%), 313 захтева (9,9%) за Меру 3 и 604 захтева, односно 19,0% за Меру 7 (Граф.1).

Графикон 1: Поднети захтеви и захтевани трошкови за инвестицију, М1, М3, М7

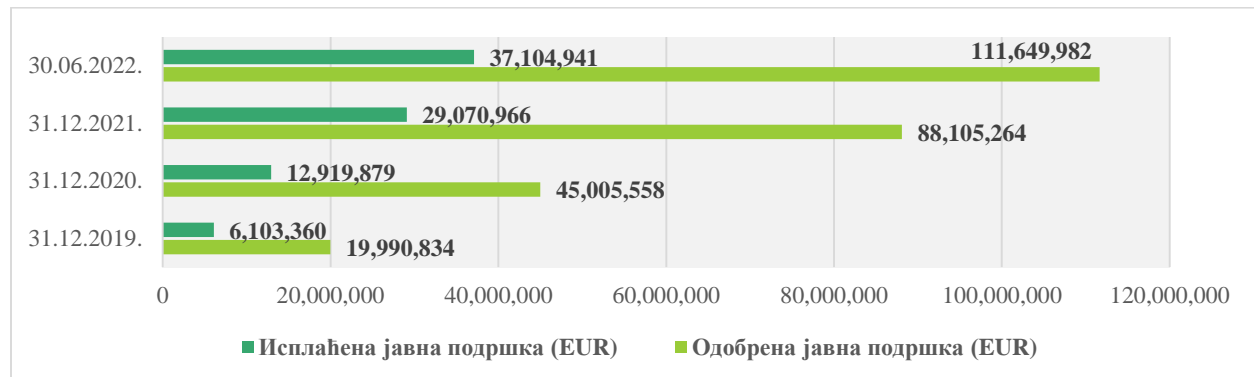
Укупни захтевани трошкови за инвестицију у оквиру 13 објављених ИПАРД позива до 30. јуна 2022. године износили су 823,1 мил. EUR. Највећи износ захтеваних трошкова односи се на инвестиције у оквиру Мере 1 (362,7 мил. EUR, односно 44,0%), скоро четвртина овог износа односи се на инвестиције у оквиру Мере 3 (192,4 мил. EUR или 23,4%), а скоро трећина укупног износа захтеваних трошкова за инвестицију односи се на Меру 7 (268,0 мил. EUR, односно 32,6%). Укупан процењени износ захтеване јавне подршке износио је 488,0 мил. EUR: 217,6 мил. EUR за Меру 1, 96,2 мил. EUR за Меру 3 и 174,2 мил. EUR за Меру 7.

Закључно са првим полугодиштем 2022. године донето је укупно 997 решења о одобравању пројекта, са укупним одобреним прихватљивим трошковима за инвестицију у износу од 195,2 мил. EUR и одобреном јавном подршком у износу од 111,6 мил. EUR (Граф. 2). За Меру 1 одобрено је 792 захтева са укупним одобреним прихватљивим трошковима за инвестицију у износу од 106,7 мил. EUR и одобреном јавном подршком у износу од 65,3 мил. EUR, при чему је највећи број одобрених захтева и прихватљивих трошкова у оквиру Четвртог позива (294 захтева са укупним одобреним прихватљивим трошковима за инвестицију у износу од 16,8 мил. EUR). Када је реч о Мери 3, одобрено је 111 захтева са укупним прихватљивим трошковима за инвестицију у износу од 65,5 мил. EUR и јавном подршком у износу од 32,3 мил. EUR, при чему је највећи број одобрених захтева и прихватљивих трошкова у оквиру Трећег позива (46 захтева са укупним одобреним прихватљивим трошковима за инвестицију у износу од 28,6 мил. EUR). Од укупног броја поднетих захтева у оквиру Мере 7 (604) одобрено је 94, са припадајућим износом прихватљивих трошкова за инвестицију од 23,0 мил. EUR и одобреном укупном јавном подршком од 14,0 мил. EUR.

У оквиру Мере 1 убедљиво највећи број захтева одобрено је у Сектору осталих усева (61,9%), затим у Сектору воћа и поврћа (24,2%), док је значајно мањи број одобрених захтева у оквиру Сектора меса (8,3%), Сектора млека (3,7%), Сектора виноградарства (1,3%), док је пет пројеката одобрено у Сектору јаја. Анализа према сектору указује на то да је у оквиру Мере 3 убедљиво највећи број захтева одобрено у Сектору прераде воћа и поврћа: 92, односно 82,9% од укупног броја одобрених пројеката, док је знатно мањи број одобрених захтева остварен у осталим секторима (Сектор прераде меса: осам, Сектор вина: седам, Сектор прераде млека: четири одобрена пројекта).

Закључно са јуном 2022. године одобрен је износ од 111,6 мил. EUR јавне подршке за 195,2 мил. EUR прихватљивих трошкова за инвестицију. У истом периоду спровођења од стране ИПАРД агенције донето је 575 решења о одобравању плаћања (укључујући авансне исплате за 14 захтева) са прихватљивим трошковима за инвестицију у износу од 68,0 мил. EUR и исплаћеном јавном подршком у износу од 37,1 мил. EUR, од чега је авансно исплаћено око 2,0 мил. EUR (Граф. 2).

Графикон 2: Одобрена и исплаћена ИПАРД јавна подршка

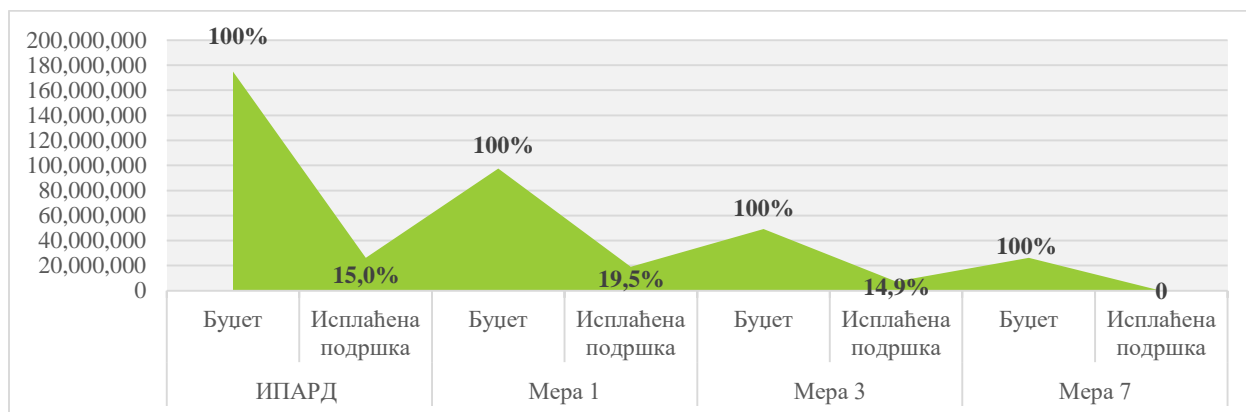

У оквиру Мере 1 исплаћено је 519 захтева са прихватљивим трошковима за инвестицију у износу од 44,5 мил. EUR и јавном подршком у износу од 26,4 мил. EUR, док је у оквиру Мере 3 исплаћено 50 захтева са прихватљивим трошковима за инвестицију у износу од 21,6 мил. EUR и јавном подршком у износу од 10,1 мил. EUR. Када је реч о Мери 7, авансно је исплаћено шест захтева са прихватљивим трошковима за инвестицију у износу од 1,9 мил. EUR и јавном подршком у износу од 0,6 мил. EUR.

Број завршених пројеката са становишта извршене целокупне исплате подршке по пројекту до краја прве половине 2022. године био је 561, са износом исплаћене јавне подршке од 35,1 мил. EUR (допринос ЕУ: 26,3 мил. EUR). У оквиру Мере 1 у потпуности је исплаћено 513 пројеката (исплаћена јавна подршка у износу од 25,3 мил. EUR и допринос ЕУ у износу од 19,0 мил. EUR), док је за Мери 3 комплетна исплата извршена за 48 пројеката, са исплаћеном јавном подршком у износу од 9,8 мил. EUR и доприносом ЕУ у износу од 7,3 мил. EUR.

Стопа извршења доприноса ЕУ на програмском нивоу укључујући авансне исплате закључно са 30.06.2022. године износила је 15,9%, док је посматрано појединачно по мерама износила 20,4% за Мери 1, односно 15,3% за Мери 3 и 1,7% за Мери 7. Посматрано са становишта завршених пројеката, **стопа извршења доприноса ЕУ износила је 15,0%**. Одобрена подршка у односу на укупно опредељена ИПАРД средства до краја јуна 2022. године била је 47,8%. Највећа стопа извршења опредељеног буџета, као и проценат одобрене подршке у односу на опредељени буџет до краја првог полугодишта 2022. године остварен је у оквиру Мере 1 (19,5%, односно 50,3% респективно), затим у оквиру Мере 3 (14,9%, односно 49,1% респективно), док у оквиру Мере 7 до краја јуна 2022. године није било комплетно исплаћених пројеката, већ је шест пројеката авансно исплаћено у износу јавне подршке од 579.532 EUR. Одобрена подршка у односу на укупно опредељена ИПАРД средства за ову Мери до краја наведеног периода спровођења Програма износила је 40,2% (Граф. 3).

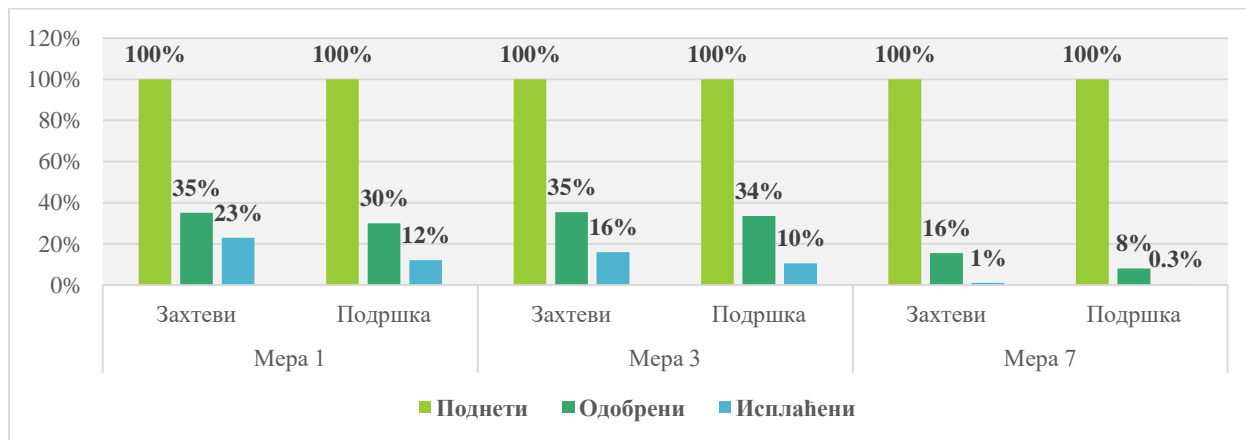
Графикон 3: Стопа извршења ИПАРД буџета на програмском нивоу и према мери

Мера 3 у односу на Мери 1 остварује већи проценат одобрене подршке према захтеваној подршци (33,5% према 30,0% респективно), док је бољи резултат односа исплаћене према захтеваној подршци остварен у оквиру Мере 1 (12,1%) у поређењу са Мером 3 (10,5%). Закључно са 30.06.2022. године Мера 7 је остварила значајно нижу стопу реализације одобрене и исплаћене подршке у односу на захтевану подршку.

Када је реч о односу одобрених према поднетим захтевима, Мера 1 и Мера 3 су оствариле исти износ стопе одобравања захтева (35%), док је стопа исплаћених у односу на поднете захтеве већа код Мере 1 у поређењу са Мером 3 (Граф.4).

Графикон 4: Стопа одобравања и исплате захтева/подршке у односу на поднете захтеве/захтевану подршку, М1, М3, М7

Укупан број поднетих захтева у оквиру седам објављених позива за Мери 1 је 2.260, док је процењени захтевани износ јавне подршке 217,6 мил. EUR. У оквиру четири позива за Мери 3 поднето је 313 захтева, са 96,2 мил. EUR захтеване укупне јавне подршке, док је у оквиру два позива за Мери 7 поднето 604 захтева, са процењеним износом јавне подршке од 174,2 мил. EUR. Процењена просечна вредност захтеваних трошкова за инвестицију по поднетом ИПАРД захтеву износи 259.096 EUR, и највећу вредност достиже за Мери 3: 614.843 EUR, најмању за Мери 1: 160.469 EUR (због великог учешћа захтева за куповину новог трактора), док је просечна вредност инвестиционог пројекта у оквиру Мере 7: 443.779 EUR.

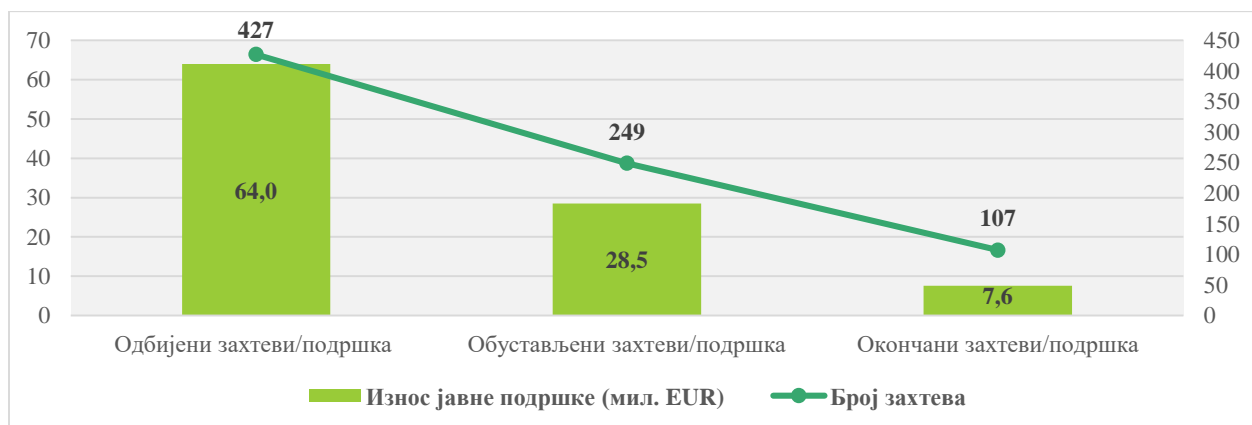
На основу обраде захтева до краја јуна 2022. године, од укупног броја поднетих захтева 41 захтев је неразврстан (1,3%), од чега се 15 неразврстаних захтева односи на Мери 1 (без

наведеног сектора, укупних/прихватљивих трошкова за инвестицију, приложеног пословног плана или без конкретних података о типу производње, укупне вредности од 75.432,7 EUR: 73.239,0 EUR за опрему и 2.193,7 EUR за опште трошкове), 14 захтева се односи на Мери 3 (без наведеног сектора/подсектора), док је од укупног броја поднетих захтева у оквиру Мере 7 неразврстано 12 захтева. Закључно са 30.06.2022. године, 31 захтев је без наведеног захтеваног износа за инвестицију у оквиру Мере 1 и 24 захтева у оквиру Мере 7.

ИПАРД агенција је спровела укупно 1.598 контрола на лицу места, од чега је пре одобравања пројекта спроведено 842 контроле на лицу места (611 за Мери 1, 121 за Мери 3 и 110 за Мери 7), док је спроведено 638 контрола на лицу места пре исплате пројеката (557 за Мери 1 и 81 за Мери 3). Након исплате (*ex-post* контрола) спроведено 118 контрола на лицу места (106 за Мери 1 и 12 за Мери 3).

Укупан број одбијених (услед неиспуњавања инвестиционих критеријума, недостављања тражене документације и сл.), обустављених (услед одустанка подносиоца) и окончаних ИПАРД захтева (услед истека рока за подношење захтева за одобравање исплате и одбијања захтева за одобравање исплате) до краја првог полугодишта 2022. године био је 783, са укупном процењеном јавном подршком у износу од 100,1 мил. EUR. На основу спроведених административних контрола и контрола на лицу места, ИПАРД агенција је до краја извештајног периода донела укупно 427 решења о одбијању захтева, 249 захтева је обустављено, док је 107 захтева окончано (Граф. 5). Просечан износ јавне подршке по захтеву већи је за одбијене захтеве (149.896 EUR) у поређењу са обустављеним захтевима (114.350 EUR), док за окончане захтеве износи 71.470 EUR.

Графикон 5: Одбијени, обустављени и окончани ИПАРД захтеви и припадајући износи јавне подршке

Највећи број одбијених, обустављених и окончаних захтева односи се на Мери 1 (583, са 74,5% учешћа у укупном броју одбијених, обустављених и окончаних захтева), са припадајућим износом укупне јавне подршке од 60,8 мил. EUR (60,7%). Следи Мера 3 са 112 укупно одбијених, обустављених и окончаних захтева и припадајућим износом јавне подршке од 23,6 мил. EUR, док је у оквиру Мере 7 укупно одбијено, обустављено и окончано 88 захтева са припадајућим износом јавне подршке од 15,8 мил. EUR, што кореспондира укупном броју поднетих захтева, као и динамици обраде захтева према ИПАРД мери.

Убедљиво најчешћи разлог одбијања захтева је неприхватљивост инвестиционих критеријума (за 295 одбијених захтева), а затим недостављање захтеване додатне документације (79) и непотпуна потребна документација (22). Посматрано према години спровођења ИПАРД II програма, највећи број укупно одбијених захтева бележи 2021. година (121), док је најмањи број одбијених захтева остварен у 2020. години (71).

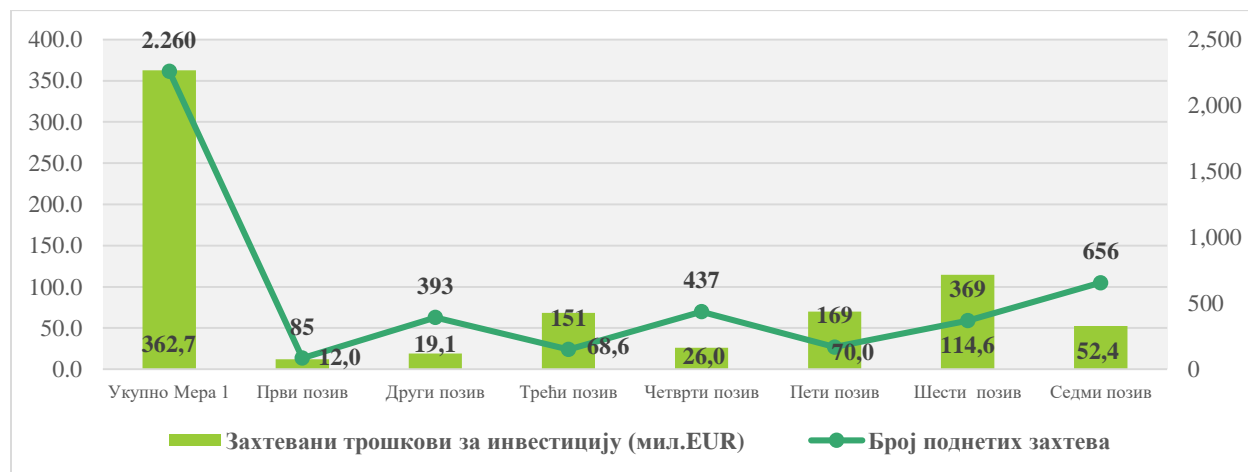
3.1. Мера 1 – Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

За инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава, закључно са 30. јуном 2022. године објављено је укупно седам позива. Са становишта исплате и коначне обраде свих поднетих захтева у оквиру Мере 1 закључен је Први позив, са следећим резултатом: укупно 85 поднетих захтева са захтеваном јавном подршком у износу од 7.209.545,4 EUR, укупно 42 одобрена пројекта са одобреном јавном подршком у износу од 3.784.815,2 EUR (допринос ЕУ: 2.838.611,4 EUR) и укупно 32 исплаћена пројекта са исплаћеном јавном подршком у износу од 2.801.390,0 EUR (2.101.042,5 EUR допринос ЕУ). Донето је 25 решења о одбијању пројекта (2.077.058,5 EUR одбијена јавна подршка, 1.557.793,1 EUR допринос ЕУ) и 18 пројекта је обустављено (814.187,6 EUR јавна подршка, 610.640,7 EUR допринос ЕУ). Стопа реализације у оквиру овог позива у односу на поднете захтеве износи 37,6%, а за захтевану подршку 38,9%. Укупна реализација у односу на одређени буџет у оквиру овог позива износи 33,5%. Први захтев у оквиру овог позива исплаћен је 7. марта 2019. године, а последњи 19. јуна 2020. године. Први позив у укупном броју поднетих захтева и процењене захтеване јавне подршке у оквиру Мере 1 остварио је учешће од 3,8%, односно 3,3% респективно, а на укупном програмском нивоу од 2,7%, односно 1,5% респективно.

Осим у Првом позиву, рангирање поднетих захтева примењено је у свим осталим позивима за Меру 1.

Укупни захтевани трошкови за инвестицију за 2.260 поднетих захтева у оквиру Мере 1 износе 362,7 мил. EUR и највећи су у оквиру Шестог позива (114,6 мил. EUR), са процењеном захтеваном јавном подршком за 369 поднетих захтева у износу од 68,8 мил. EUR (Граф.6).

Графикон 6: Поднети захтеви и захтевани трошкови за инвестицију, М1

Број поднетих захтева према позиву у оквиру Мере 1 је следећи: Први позив - 85 захтева (3,8%); Други позив - 393 захтева (17,4%); Трећи позив - 151 захтев (6,7%); Четврти позив - 437 захтева (19,3%); Пети позив - 169 захтева (7,5%); Шести позив – 369 захтева (16,3%) и Седми позив – 656 захтева (29,0%). Анализирајући број поднетих захтева у оквиру Мере 1 може се закључити да је највеће интересовање потенцијалних корисника за подношење захтева исказано у позивима који су се односили на куповину новог трактора.

На нивоу Мере 1 одобрено је 792 захтева (са износом одобрених прихватљивих трошкова за инвестицију од 106,7 мил. EUR и припадајућом одобреном јавном подршком у износу од 65,3 мил. EUR), односно 35,0% у односу на број поднетих захтева, при чему је највећи проценат одобравања, како са аспекта захтева тако и прихватљивих трошкова за инвестицију, остварен у оквиру Четвртог позива (67,3%, односно 64,7% респективно), а најмањи у оквиру Шестог позива (29,5%, односно 17,8% респективно). У оквиру Седмог позива закључно са 30. јуном 2022. године није одобрен ниједан захтев. Истовремено, и највећи број захтева одобрен је у оквиру Четвртог позива (294), док је са становишта износа одобрене јавне подршке доминантан Пети позив (са 29,6 мил. EUR одобрених прихватљивих трошкова за инвестицију и 17,9 мил. EUR одобрене јавне подршке). Најмањи број захтева одобрен је у оквиру Првог позива (42), који је закључен са аспекта обраде и исплате.

До краја јуна 2022. године за Мери 1 укупно је исплаћено 519 захтева (укључујући авансне исплате за шест захтева са исплаћеним износом јавне подршке од 1,1 мил. EUR), уз исплаћену јавну подршку у износу од 26,4 мил. EUR (допринос ЕУ: 19,8 мил. EUR). За 519 исплаћених захтева стопа извршења у односу на број поднетих захтева на нивоу Мере 1 износи 23,0%, док је у односу на број одобрених захтева стопа извршења 65,5%. У поређењу са стопом извршења захтева, финансијско извршење у односу на процењену захтевану подршку је на нижем нивоу и износи 12,2%, односно 40,5% у односу на одобрени износ подршке. Највећи степен реализације за све наведене показатеље бележи Четврти позив, и то како са аспекта исплаћених захтева (58,1% исплаћених у односу на поднете захтеве, односно 86,4% исплаћених у односу на одобрене захтеве), тако и са аспекта исплаћене подршке (61,2% исплаћене подршке у односу на процењену захтевану подршку, односно 88,2% исплаћене у односу на одобрену подршку). Истовремено, Четврти позив у оквиру Мере 1 доминира и у апсолутно израженим вредностима показатеља, са највећим бројем исплаћених пројеката (254) и исплаћеним износом јавне подршке од 9,5 мил. EUR.

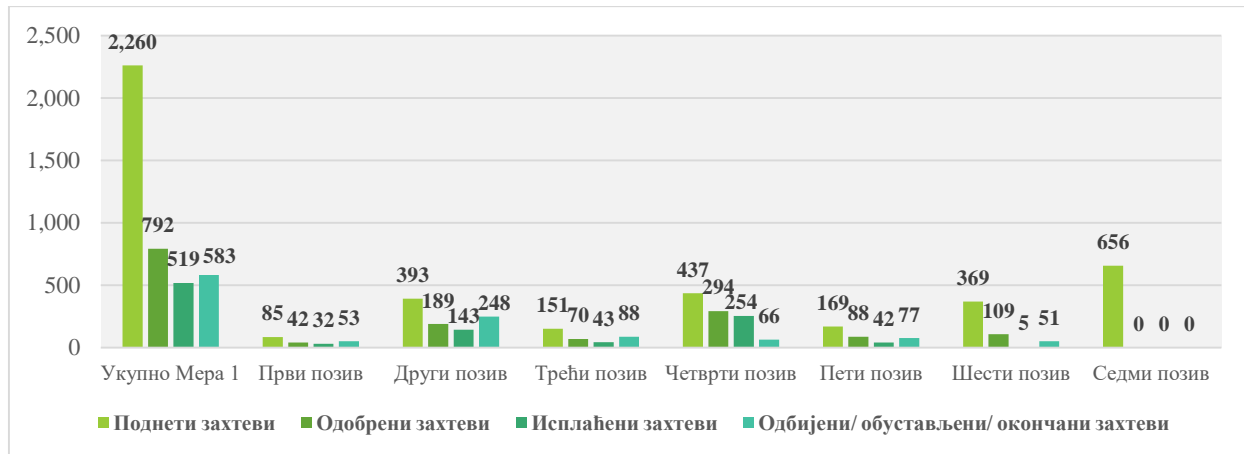
Укупан број одбијених/обустављених/окончаних захтева у оквиру Мере 1 до краја првог полугодишта 2022. године био је 583, са укупном процењеном јавном подршком у износу од 60,8 мил. EUR. У оквиру ове Мере одбијено је 285 захтева (38,5 мил. EUR јавна подршка), са стопом одбијања у односу на поднете захтеве од 12,6% и у односу на захтевану јавну подршку од 17,7%, обустављено је 204 захтева (18,6 мил. EUR јавна подршка), са стопом обустављања у односу на поднете захтеве од 9,0% и у односу на захтевану јавну подршку од 8,5%, и окончано је 94 захтева (3,8 мил. EUR јавна подршка) услед истека рока за подношење захтева за одобравање исплате и одбијања захтева за одобравање исплате, што чини 4,2% у односу на број поднетих захтева, тј. 1,7% у односу на захтевану јавну подршку.

Највећи број како одбијених тако и обустављених и окончаних захтева односи се на Други позив (за куповину новог трактора), при чему је највећа стопа одбијања у односу на поднете захтеве забележена у оквиру Петог позива (33,1%). Највећи број одбијених захтева односио се на Сектор воћа и поврћа (115), док је највећи број обустављених и окончаних захтева до

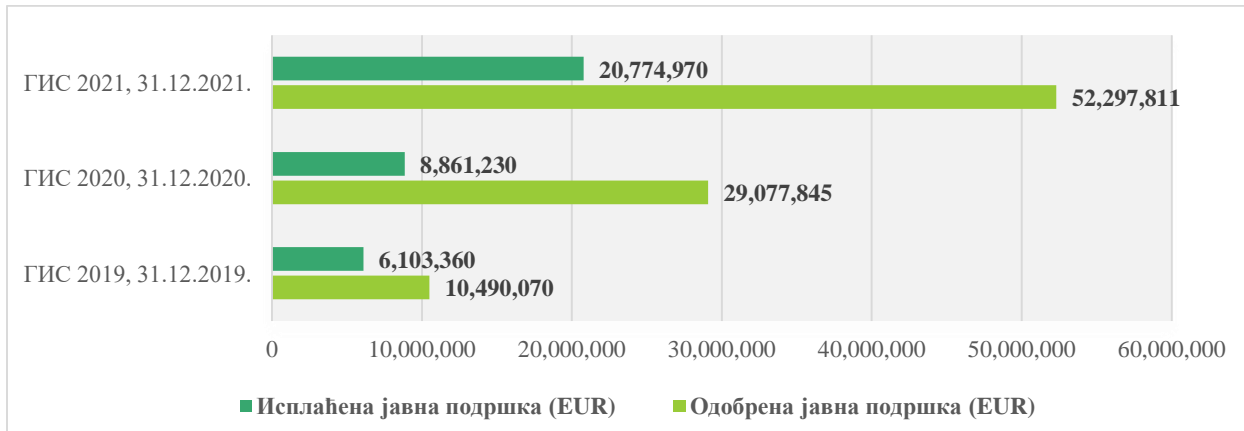
краја јуна 2022. године био у оквиру Сектора осталих усева (93, односно 44 захтева респективно).

Графикон 7: Поднети, одобрени, исплаћени и одбијени/обустављени/окончани захтеви, М1

Динамика одобравања и исплате јавне подршке у оквиру Мере 1 (праћене на бази извештавања на годишњем нивоу) указује на континуирану тенденцију пораста како одобреног тако и исплаћеног износа јавне подршке у односу на свако претходно извештавање. Одобрен износ јавне подршке забележио је значајан пораст од 177,2% током периода спровођења закључно са крајем 2020. године у односу на претходну годину, уз истовремену тенденцију успореног пораста одобравања јавне подршке током периода спровођења до краја 2021. године према порасту у односу на претходну 2020. годину од 79,8%. Истовремено, динамика раста исплате јавне подршке у наведеним периодима бележи супротну тенденцију: убрзани пораст исплаћене јавне подршке у периоду спровођења до краја 2021. године од 134,4% у односу на претходну годину у поређењу са истим показатељем за 2020. у односу на претходну 2019. годину, када је овај пораст на годишњем нивоу износио 45,2%. Другим речима, у периоду спровођења до краја 2021. године у односу на период до краја 2020. године остварена је растућа тенденција пораста исплаћеног износа јавне подршке (за 89,2 процентна поена) и опадајућа тенденција пораста одобреног износа јавне подршке (за 97,4 процентна поена) за Меру 1 (Граф. 8).

Графикон 8: Динамика одобравања и исплате јавне подршке на годишњем нивоу, М1

Процент одобренних у односу на поднете захтеве у оквиру Мере 1 у периоду спровођења до краја 2021. године у односу на период спровођења до краја 2020. године је на нивоу од око 40,6%, док је истовремено у наведеном периоду проценат исплаћених у односу на одобрене захтеве значајно повећан: са 36,3% на 69,1%. Исти показатељи бележе опадајућу тенденцију са пресеком стања на дан 30.06.2022. године у односу на крај 2021. године: 35,0% одобренних у односу на поднете захтеве и 65,5% исплаћених у односу на одобрене захтеве у оквиру Мере 1.

Дистрибуција захтева према сектору

На бази доступних података у оквиру Мере 1, у укупном броју поднетих захтева два сектора остварују значајније учешће: Сектор осталих усева остварује највеће учешће од 50,1% (804 поднета захтева), а затим Сектор воћа и поврћа са 32,8% за 526 поднетих захтева (за подсектор воћа поднето је 436 захтева, док је за подсектор поврћа поднето 90 захтева). Остали сектори су са аспекта учешћа у поднетим захтевима остварили ниже учешће: Сектор меса учествује са 10,4% (167 захтева), Сектор млека учествује са 3,7% (59 захтева), Сектор виноградарства са 1,5% (24 захтева) и Сектор јаја учествује са 0,6% (девет поднетих захтева), док је 15 поднетих захтева неразврстано.

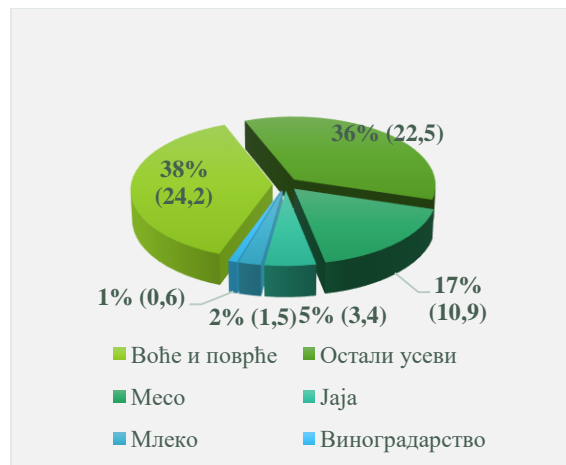
Када је реч о структури одобренних захтева и одобрене јавне подршке према сектору у оквиру Мере 1, такође најзначајнију позицију остварују Сектор осталих усева и Сектор воћа и поврћа, с тим што Сектор осталих усева остварује доминантно учешће са аспекта одобренних захтева (61,9% за 490 одобренних захтева), док са аспекта учешћа у укупно одобреној јавној подршци Сектор воћа и поврћа и Сектор осталих усева остварују приближно једнако учешће (38,4%, односно 35,6% респективно). Сектор меса са 10,8 мил. EUR укупно одобрене јавне подршке остварује учешће од 17,2% у укупно одобреној јавној подршци, док остали сектори у овом показатељу остварују значајно ниже учешће (Граф. 9.а и 9.б).

Графикон 9: Одобрени захтеви и одобрена јавна подршка према сектору, М1

9.а: Одобрени захтеви

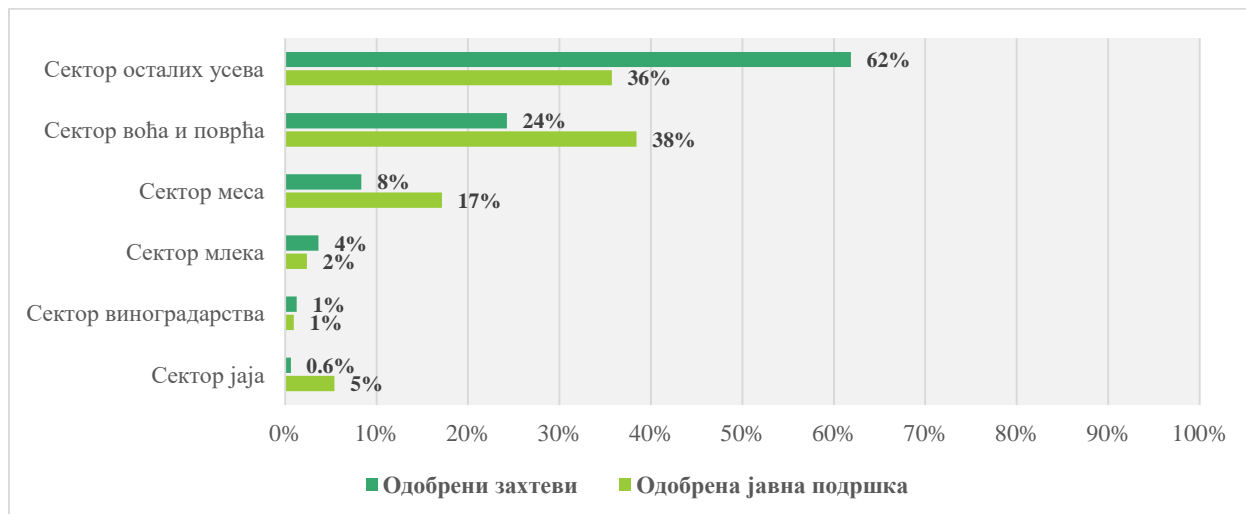

9.б: Одобрена јавна подршка (мил. EUR)

Веће учешће у одобреним захтевима у односу на учешће у одобреној јавној подршци остварују следећи сектори: Сектор осталих усева, Сектор млека и Сектор виноградарства, док веће учешће у одобреној јавној подршци у односу на учешће у одобреним захтевима остварује Сектор воћа и поврћа, Сектор меса и Сектор јаја (Граф.10).

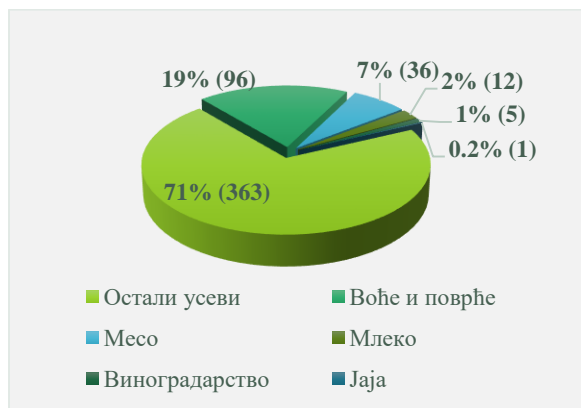
Графикон 10: Учешће сектора у одобреним захтевима и јавној подршци (%), М1

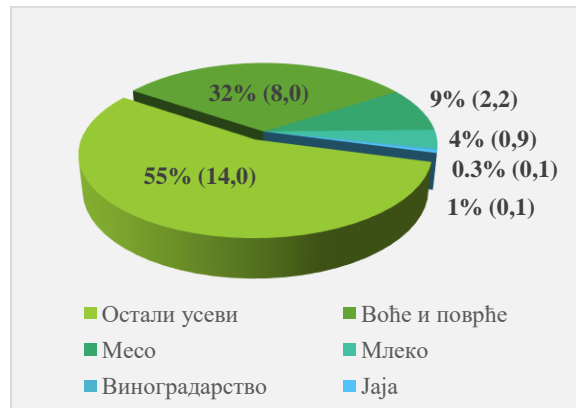
Када је реч о исплаћеним захтевима и исплаћеној јавној подршци према сектору, са 70,8% учешћа у укупном броју исплаћених захтева и 55,2% учешћа у укупно исплаћеној подршци доминантну позицију остварује Сектор осталих усева, а затим следе: Сектор воћа и поврћа (18,7%, односно 31,5% респективно), Сектор меса (7,0%, односно 8,7% респективно), Сектор млека (2,3%, односно 3,7% респективно), Сектор виноградарства (1,0%, односно 0,3% респективно), док је у оквиру Сектора јаја закључно са крајем јуна 2022. године исплаћено 0,2% од укупног броја исплаћених захтева, односно 0,5% од укупног износа исплаћене јавне подршке (Граф. 11.а и 11.б).

Графикон 11: Исплаћени захтеви и јавна подршка према сектору, М1

11.а: Исплаћени захтеви

11.б: Исплаћена јавна подршка (мил. EUR)

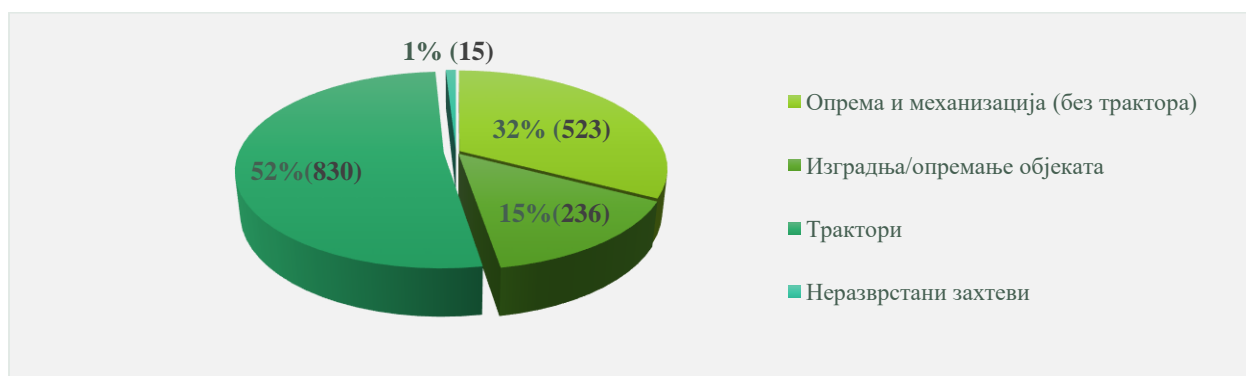
Просечан износ исплаћене јавне подршке по завршеном пројекту у оквиру Мере 1 износи 49.399 EUR, и повећан је у односу на претходни полугодишњи извештај, када је износио 43.309 EUR. Искључујући тракторе, просечан износ исплаћене јавне подршке по завршеном пројекту износи 99.851 EUR, док просечна вредност исплаћене јавне подршке за куповину новог трактора износи 34.657 EUR. Највећи просечан износ исплате по пројекту остварио је Сектор воћа и поврћа (83.191 EUR), а затим Сектор млека (77.287 EUR), Сектор меса (61.438 EUR) и Сектор осталих усева (38.561 EUR), док најнижу вредност овог показатеља остварује Сектор виноградарства (17.671 EUR). За један пројекат у Сектору јаја до краја

првог полугодишта 2022. године исплаћена је јавна подршка у износу од 130.035 EUR. Сви сектори су са становишта просечне вредности исплаћеног пројекта остварили пораст у односу на исти показатељ у оквиру претходног полугодишњег извештаја.

Дистрибуција захтева према типу инвестиције

Посматрано према типу инвестиције, у оквиру Мере 1 највећи број захтева поднет је за куповину опреме, машина и механизације (укључујући тракторе): 1.353 захтева, односно 84,4%, за инвестиције у изградњу и опремање објеката поднето је 236 захтева (14,7%), док је закључно са 30.06.2022. године 15 (0,9%) захтева неразврстано услед недостајућих релевантних података. Са становишта учешћа у укупним поднетим захтевима доминантна је заступљеност инвестиције која се односи на куповину новог трактора, са укупно 830 поднетих захтева и учешћем од 51,7% (Граф.12).

Графикон 12: Учешће типа инвестиције у укупним поднетим захтевима (%), М1

За инвестиције у изградњу и модернизацију објеката највеће интересовање потенцијалних корисника исказано је у оквиру Сектора воћа и поврћа: 108 поднетих захтева, са учешћем од 45,7% у укупном броју поднетих захтева за овај тип инвестиција, док су за куповину опреме, машина и механизације потенцијални корисници највеће интересовање изразили у оквиру Сектора осталих усева: 759 захтева, са учешћем у укупном броју поднетих захтева за овај тип инвестиционог улагања од 56,1%, пре свега због доминантног учешћа захтева за куповину новог трактора (79,5%). Последично наведеном, Сектор осталих усева у односу на остале секторе је доминантан по питању интересовања потенцијалних корисника за куповину новог трактора са учешћем од 72,7% за овај тип инвестиционог улагања.

Анализа према типу производње указује на убедљиво највећи број захтеваних инвестиција у области биљне производње: 85,2%, док је за инвестиције у сточарску производњу поднето 14,8% захтева (искључујући неразврстане захтеве), пре свега због највећег учешћа два сектора из области биљне производње од 83,7% у укупном броју поднетих захтева за све типове инвестиција: Сектора осталих усева (50,6%) и Сектора воћа и поврћа (33,1%).

3.2. Мера 3 – Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства

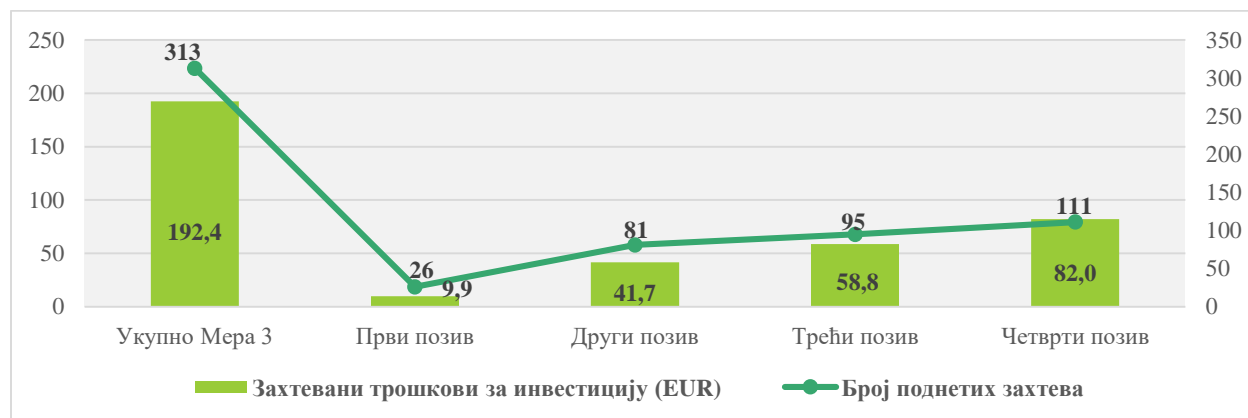
За инвестиције у прераду и маркетинг пољопривредних производа и производа рибарства, закључно са 30.06.2022. године објављено је укупно четири позива. Са становишта исплате и коначне обраде свих поднетих захтева у оквиру Мере 3 закључен је Први позив, са

следећим резултатом: укупно 26 поднетих захтева са захтеваном јавном подршком у износу од 4.964.531,4 EUR, укупно 15 одобрених захтева са одобреном јавном подршком у износу од 2.250.708,7 EUR (допринос ЕУ: 1.688.031,5 EUR) и укупно 12 исплаћених пројеката са исплаћеном јавном подршком у износу од 1.693.446,6 EUR (1.270.085,0 EUR допринос ЕУ). Донето је осам решења о одбијању пројекта (2.213.022,9 EUR одбијена јавна подршка, 1.659.767,2 EUR допринос ЕУ), три пројекта су обустављена услед одустанка подносиоца (394.563,5 EUR јавна подршка, 295.922,6 EUR допринос ЕУ), док су три пројекта окончана. Стопа реализације у оквиру овог позива у односу на поднете захтеве износи 46,2% (за захтевану подршку 34,1%), а у односу на одређени буџет у оквиру овог позива износи 22,9%. У оквиру овог позива није примењено рангирање поднетих захтева. Први захтев у оквиру овог позива исплаћен је 15. јануара 2020. године, а последњи 26. децембра исте године. Закључени Први позив за Меру 3 у укупном броју поднетих захтева и процењене захтеване јавне подршке у оквиру ове Мере остварио је учешће од 8,3%, односно 5,2% респективно, а на програмском нивоу од 0,8%, односно 1,0% респективно.

У оквиру објављена четири позива за Меру 3 рангирање поднетих захтева примењено је само у оквиру Четвртог позива.

За 313 поднетих захтева у оквиру Мере 3 укупни захтевани трошкови за инвестицију износе 192,4 мил. EUR, а процењена јавна подршка 96,2 мил. EUR. Највећи износ захтеваних трошкова за инвестицију односи се на Четврти позив (82,0 мил. EUR), са процењеном захтеваном јавном подршком за 111 поднетих захтева у износу од 41,0 мил. EUR (Граф.13).

Графикон 13: Поднети захтеви и захтевани трошкови за инвестицију (мил. EUR), МЗ

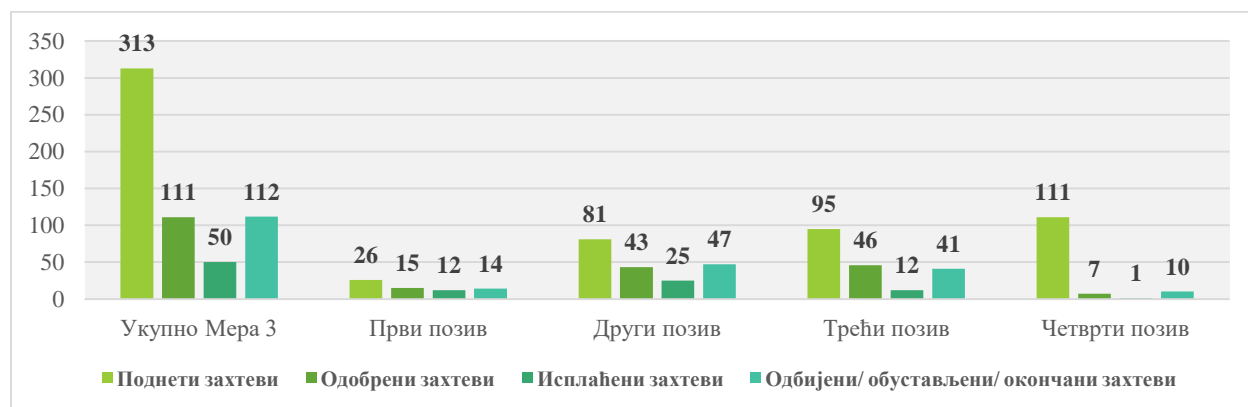
Број поднетих захтева у оквиру Мере 3 бележи перманентну тенденцију пораста за сваки следећи позив: Први позив - 26 захтева (8,3%); Други позив - 81 захтев (25,9%); Трећи позив - 95 захтева (30,4%) и Четврти позив - 111 поднетих захтева (35,5%). Највеће интересовање потенцијалних корисника за подношење захтева исказано је у оквиру Четвртог позива, који је уједно и последњи објављени позив за Меру 3 током периода спровођења ИПАРД II програма.

У оквиру Мере 3 одобрено је 111 захтева (са износом одобрених прихватљивих трошкова за инвестицију од 65,5 мил. EUR и припадајућом одобреном јавном подршком у износу од 32,3 мил. EUR), односно 35,5% у односу на број поднетих захтева, при чему је највећи проценат одобравања, како са аспекта захтева тако и прихватљивих трошкова, остварен у оквиру Трећег позива (41,4%, односно 43,8% респективно), а најмањи у оквиру Четвртог позива (6,3%, односно 6,9% респективно).

До краја јуна 2022. године за Меру 3 укупно је исплаћено 50 захтева (укључујући авансне исплате за два захтева и укупним износом исплаћене јавне подршке од 309.240 EUR), уз исплаћен износ јавне подршке од 10,1 мил. EUR (допринос ЕУ: 7,6 мил. EUR). За 50 исплаћених захтева стопа извршења у односу на број поднетих захтева на нивоу Мере 3 износи 16,0%, док је у односу на број одобрених стопа извршења 45,0%. У поређењу са стопом извршења захтева, финансијско извршење у односу на процењену захтевану подршку је на nižем нивоу и износи 10,5%, односно 31,2% у односу на одобрени износ подршке. Највећи број захтева за Меру 3 (25) и истовремено највећи износ исплаћене јавне подршке (6,4 мил. EUR) до краја јуна 2022. године остварен је у оквиру Другог позива. Међутим, највећи степен извршења за наведене показатеље бележи Први позив, и то како са аспекта исплаћених захтева (46,2% исплаћених у односу на поднете захтеве, односно 80,0% исплаћених у односу на одобрене захтеве), тако и са аспекта исплаћене подршке (34,1% исплаћене подршке у односу на процењену захтевану подршку, односно 75,2% исплаћене подршке у односу на одобрену), а најмањи Четврти позив (испод 1% у односу на поднете захтеве и процењену захтевану јавну подршку, односно 14,3% у односу на одобрене захтеве и 7,4% у односу на одобрен износ јавне подршке).

Укупан број одбијених/обустављених/окончаних захтева у оквиру Мере 3 до краја првог полугодишта 2022. године био је 112, са укупном процењеном јавном подршком у износу од 23,6 мил. EUR. У оквиру Мере 3 одбијено је 78 захтева (13,9 мил. EUR јавна подршка), обустављен је 21 захтев (5,8 мил. EUR јавна подршка) и окончано је 13 захтева (3,9 мил. EUR јавна подршка) услед истека рока за подношење захтева за одобравање исплате и одбијања захтева за одобравање исплате. Највећи број захтева одбијен је у оквиру Трећег и Другог позива (34, односно 28 захтева респективно), док се највећи број обустављених и окончаних захтева закључно са 30. јуном 2022. год. односио на Други позив (10, односно девет захтева респективно). Као и у случају Мере 1, највећи број одбијених захтева односио се на Сектор прераде воћа и поврћа (44), док је подједнак број захтева одбијен у оквиру Сектора вина и Сектора прераде меса (11). Истовремено, Сектор прераде воћа и поврћа бележи и највећи број обустављених и окончаних захтева до краја јуна 2022. године (осам, односно 12 захтева респективно).

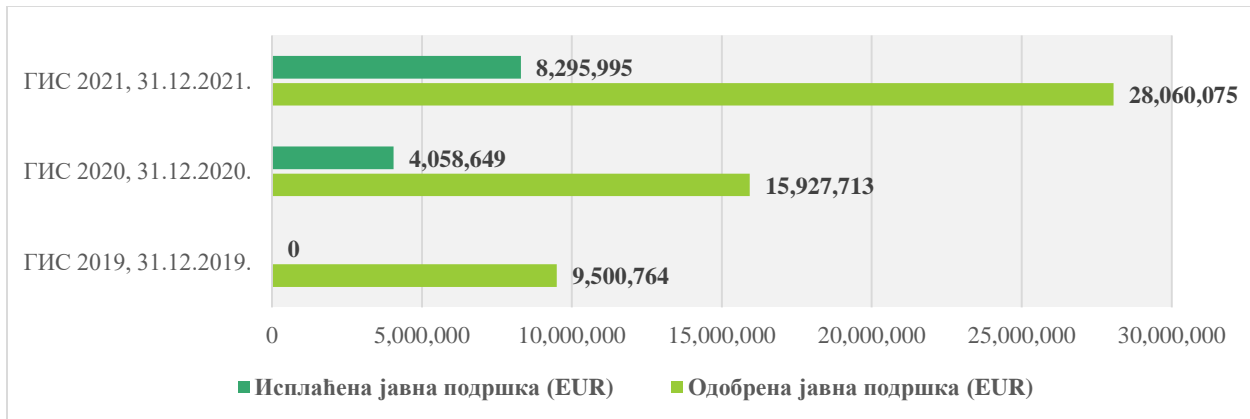
Графикон 14: Поднети, одобрени, исплаћени и одбијени/обустављени/окончани захтеви, МЗ

Посматрано на годишњем нивоу, динамика одобравања и исплате јавне подршке у оквиру Мере 3 указује на континуирану тенденцију пораста како одобреног тако и исплаћеног

износа јавне подршке у односу на свако претходно извештавање. Наиме, остварен пораст одобреног износа јавне подршке у периоду 2020 - 2021. године (пораст за 76,2%) је већи у односу на вредност наведеног показатеља за период 2019 - 2020. године (пораст за 67,6%). Када је реч о годишњој динамици исплате јавне подршке, може се констатовати такође пораст овог показатеља на годишњем нивоу од око 4 мил. EUR, тј. пораст исплаћене јавне подршке у периоду 2020 - 2021. године износио је 4,2 мил. EUR, док је у периоду 2019 - 2020. године остварен пораст наведеног показатеља у износу од 4,1 мил. EUR (Граф. 15).

Графикон 15: Динамика одобравања и исплате јавне подршке на годишњем нивоу, МЗ

Процент одобрених у односу на поднете захтеве у оквиру Мере 3 у периоду спровођења до краја 2021. године у односу на период до краја 2020. године повећан је са 28,2% у 2020. години на 31,9% у 2021. години, док је истовремено у наведеном периоду проценат исплаћених у односу на одобрене захтеве забележио опадајућу тенденцију: са 45,6% у 2020. години на 40,0% у 2021. години. Исти показатељи бележе растућу тенденцију у оквиру извештаја за крај 2021. године у односу на извештавање са пресеком стања на дан 30.06.2022. године: 35,5% одобрених у односу на поднете захтеве и 45,0% исплаћених у односу на одобрене захтеве у оквиру Мере 3.

Дистрибуција захтева према сектору

На бази доступних података у оквиру Мере 3, у укупном броју поднетих захтева Сектор прераде воћа и поврћа остварује највеће учешће од 67,4% са 211 поднетих захтева, а затим следе Сектор вина и Сектор прераде меса са подједнаким учешћем од 11,2% са по 35 поднетих захтева. Најмањи број захтева поднет је у оквиру Сектора прераде млека (18), док је 14 захтева неразврстано услед недостатка релеватних података.

Када је реч о структури одобрених захтева и одобрене јавне подршке према сектору у оквиру Мере 3, такође најзначајнију позицију остварује Сектор прераде воћа и поврћа, са 92 одобрена захтева (82,9% од укупног броја одобрених захтева према сектору), са припадајућим износом одобрене јавне подршке од 27,9 мил. EUR (88,0%). Сектор вина са седам одобрених захтева у укупном броју одобрених захтева остварује учешће од 6,3%, а са износом одобрене јавне подршке од 2,6 мил. EUR учествује у укупно одобреној јавној подршци са 8,1%. Остали сектори са одобреном јавном подршком у износу испод 1 мил. EUR у укупном износу одобрене јавне подршке остварују значајно ниже учешће (Граф. 16.а и 16.б).

Графикон 16: Одобрени захтеви и јавна подршка према сектору (%), МЗ

Графикон 16.а: Одобрени захтеви

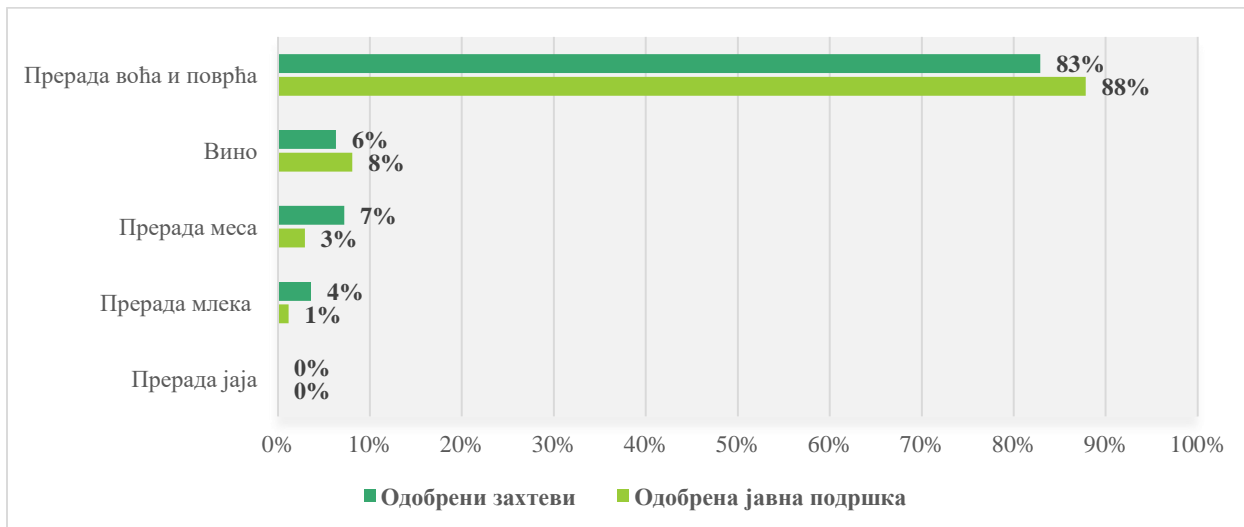

Графикон 16.б: Одобрена јавна подршка

Веће учешће у одобреним захтевима у односу на учешће у одобреној јавној подршци остварују Сектор прераде меса и Сектор прераде млека, док с друге стране веће учешће у одобреној јавној подршци у односу на учешће у одобреним захтевима остварује Сектор прераде воћа и поврћа, као и Сектор вина. У оквиру Сектора прераде јаја није било поднетих, а самим тим ни одобрених захтева (Граф.17).

Графикон 17: Учешће сектора у одобреним захтевима и одобреној јавној подршци (%), МЗ

Када је реч о исплаћеним захтевима и исплаћеној јавној подршци према сектору, са 41 исплаћеним захтевом (85,4% учешћа у укупном броју исплаћених захтева) и 9,1 мил. EUR исплаћене јавне подршке (92,8% учешћа у укупно исплаћеној јавној подршци) доминантну позицију остварује Сектор прераде воћа и поврћа. Сектор вина са једним исплаћеним захтевом у укупном износу исплаћене јавне подршке остварује учешће од 0,2%, док Сектор прераде млека и Сектор прераде меса са по три исплаћена захтева у укупном броју исплаћених захтева учествују са по 6,3%. Сектор прераде јаја није забележио ниједан поднет захтев, а самим тим није било ни исплаћених захтева (Граф. 18.а и 18.б).

Графикон 18: Исплаћени захтеви и јавна подршка према сектору (%), М3

18.а: Исплаћени захтеви

Графикон 18.б: Исплаћена јавна подршка

Просечан износ исплаћене јавне подршке по завршеном пројекту у оквиру Мере 3 износи 203.583 EUR и на значајно је вишем нивоу у односу на Меру 1 искључујући тракторе (за 103.732 EUR). Просечна вредност исплаћеног пројекта за Меру 3 је повећана у односу на Полугодишњи извештај 2021, када је износила 194.865 EUR. Надпросечан износ исплате по пројекту остварио је Сектор прераде воћа и поврћа (221.126 EUR), који истовремено остварио и пораст у односу на претходно полугодишње извештавање, док су остали сектори закључно са крајем јуна 2022. године остварили мању просечну вредност исплаћеног пројекта: Сектор прераде меса 143.457 EUR, Сектор прераде млека 86.371 EUR и Сектор вина 16.303 EUR за један исплаћен пројекат.

Дистрибуција захтева према типу инвестиције

Од укупно 313 поднетих захтева у оквиру Мере 3, посматрано према типу инвестиције, највећи број захтева поднет је за модернизацију опреме, машина и механизације: 132 захтева, односно 42,2%, док је за инвестиције у изградњу и модернизацију објеката (пре свега за прераду воћа и поврћа, као и за прераду грозња, односно производњу вина) поднето 126 захтева, односно 40,2%. Захтеви поднети искључиво за инвестиције у обновљиве изворе енергије остварују учешће од 10,6% (33 захтева), док за инвестиције у третман отпадних вода/отпада из производње остварују учешће од 2,6% (осам захтева). Закључно са 30.06.2022. године 14 захтева је неразврстано услед недостајућих информација/података у пријавном обрасцу, односно 4,4% од укупног броја поднетих захтева у оквиру Мере 3 (Граф.19).

Графикон 19: Учешће типа инвестиције у укупном броју поднетих захтева (%), М3

У оквиру инвестиција које се тичу опреме, машина и механизације, потенцијални корисници Мере 3 су највећи број захтева поднели за инвестиције у модернизацију опреме за прераду и паковање унутар Сектора прераде воћа и поврћа (92), потом за модернизацију опреме за прераду меса (22) у оквиру Сектора прераде меса. Када је реч о инвестицијама у изградњу и опремање објеката, посматрано према броју поднетих захтева такође је доминантан Сектор прераде воћа и поврћа (84), затим следи Сектор вина (17), док је мањи број захтева поднет за изградњу и опремање млекара (14) и кланица (11).

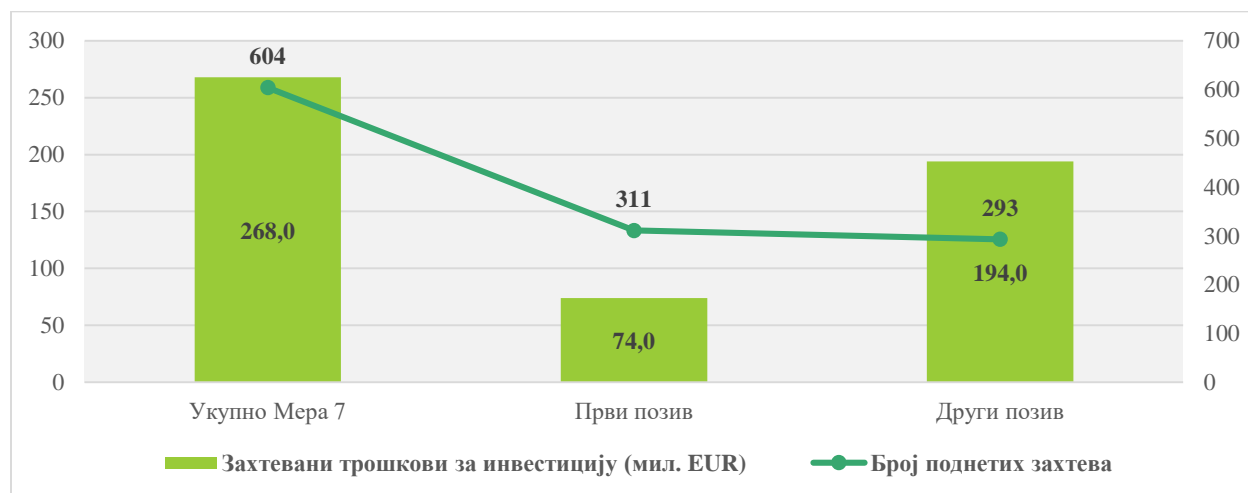
Као и у оквиру Мере 1, када је реч о поднетим захтевима према типу пољопривредне производње, и у оквиру Мере 3 доминантно је учешће захтева у области прераде биљних производа (82,3%) у поређењу са бројем поднетих захтева у области прераде сточарских производа (17,7%). Наведеној структури у највећој мери доприносе Сектор прераде воћа и поврћа и Сектор вина, односно прераде грожђа, са укупно 246 поднетих захтева (82,3% од укупног броја поднетих захтева, искључујући неразврстане захтеве).

3.3. Мера 7 – Диверзификација пољопривредних газдинстава и развој пословања

Два јавна позива су објављена за инвестиције у диверзификацију пољопривредних газдинстава и развој пословања, при чему је рангирање поднетих захтева примењено у оквиру оба позива.

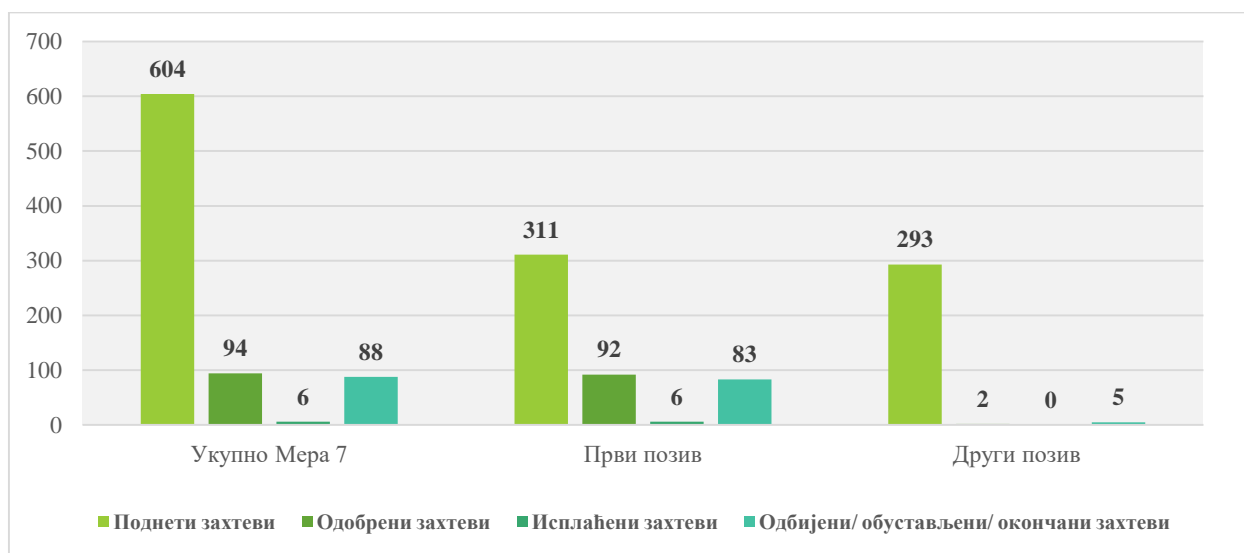
Укупан број поднетих захтева у оквиру Мере 7 крајем првог полугодишта 2022. године износио је 604, од чега је 311 (51,5% од укупног броја поднетих захтева у оквиру ове Мере) захтева поднето у оквиру Првог позива, док су 293 захтева поднета у оквиру Другог позива. Укупни захтевани трошкови за инвестицију за 604 поднета захтева у оквиру Мере 7 износе 268,0 мил. EUR, и на значајно су вишем нивоу у оквиру Другог позива (194,0 мил. EUR) у поређењу са овим показатељем за Први позив: 74,0 мил. EUR (Граф. 20). Процењена захтевана јавна подршка за 604 поднета захтева у оквиру ове Мере износи 174,2 мил. EUR. Иако је број поднетих захтева већи у Првом позиву, Други позив карактерише значајно већи износ процењене захтеване јавне подршке (126,1 мил. EUR) у поређењу са овим финансијским показатељем у оквиру Првог позива (48,1 мил. EUR).

Графикон 20: Поднети захтеви и захтевани трошкови за инвестицију, М7

У оквиру Мере 7 одобрено је укупно 94 захтева, са одобреним прихватљивим трошковима за инвестицију у износу од 23,0 мил. EUR и одобреном јавном подршком у износу од 14,0 мил. EUR. По питању одобрених захтева и припадајућих трошкова и подршке доминира Први у односу на Други позив, што је у складу са динамиком обраде захтева у оквиру ове Мере: у Првом позиву одобрено је 92 захтева (97,9% одобрених захтева у оквиру ове Мере) са укупно одобреним износом прихватљивих трошкова за инвестицију од 22,6 мил. EUR и износом одобрене подршке од 13,8 мил. EUR, док су у Другом позиву одобрена два захтева. До краја јуна 2022. године за Мери 7 укупно је исплаћено шест захтева који су се односили на авансну исплату, са исплаћеним износом јавне подршке од 579.532 EUR, док ниједан пројекат није реализован и тиме исплаћен у целости. Свих шест авансних исплата односе се на Први позив (Граф. 21).

Графикон 21: Поднети, одобрени, исплаћени* и одбијени/обустављени/окончани захтеви, М7

* Сви захтеви су исплаћени авансно. Закључно са 30.06.2022. год. није било комплетне исплате захтева.

Укупан број одбијених/обустављених/окончаних захтева у оквиру Мере 7 до краја јуна 2022. године био је 88, са укупном процењеном јавном подршком у износу од 15,8 мил. EUR. У оквиру ове Мере, најчешће услед неприхватљивости инвестиционих критеријума, одбијено је 64 захтева (11,7 мил. EUR јавна подршка), са стопом одбијања у односу на поднете захтеве од 10,6% и захтевану јавну подршку од 6,7%, и обустављено је 24 захтева (4,1 мил. EUR јавна подршка). По свим показатељима који се тичу одбијања и обустављања захтева у оквиру Мере 7 апсолутно је доминантан Први позив. Сви одбијени/обустављени захтеви односе се на сектор Рурални туризам и рекреативне активности, изузев једног обустављеног захтева из области обновљивих извора енергије услед одустанка од стране подносиоца.

До краја јуна 2022. године одобрено је износ јавне подршке од 14,0 мил. EUR, није било завршених пројеката са становишта исплате, али је извршено авансно плаћање током првог полугодишта т.г. за шест пројеката у оквиру Првог позива у укупном износу исплаћене јавне подршке од 579.532 EUR.

Дистрибуција захтева према сектору

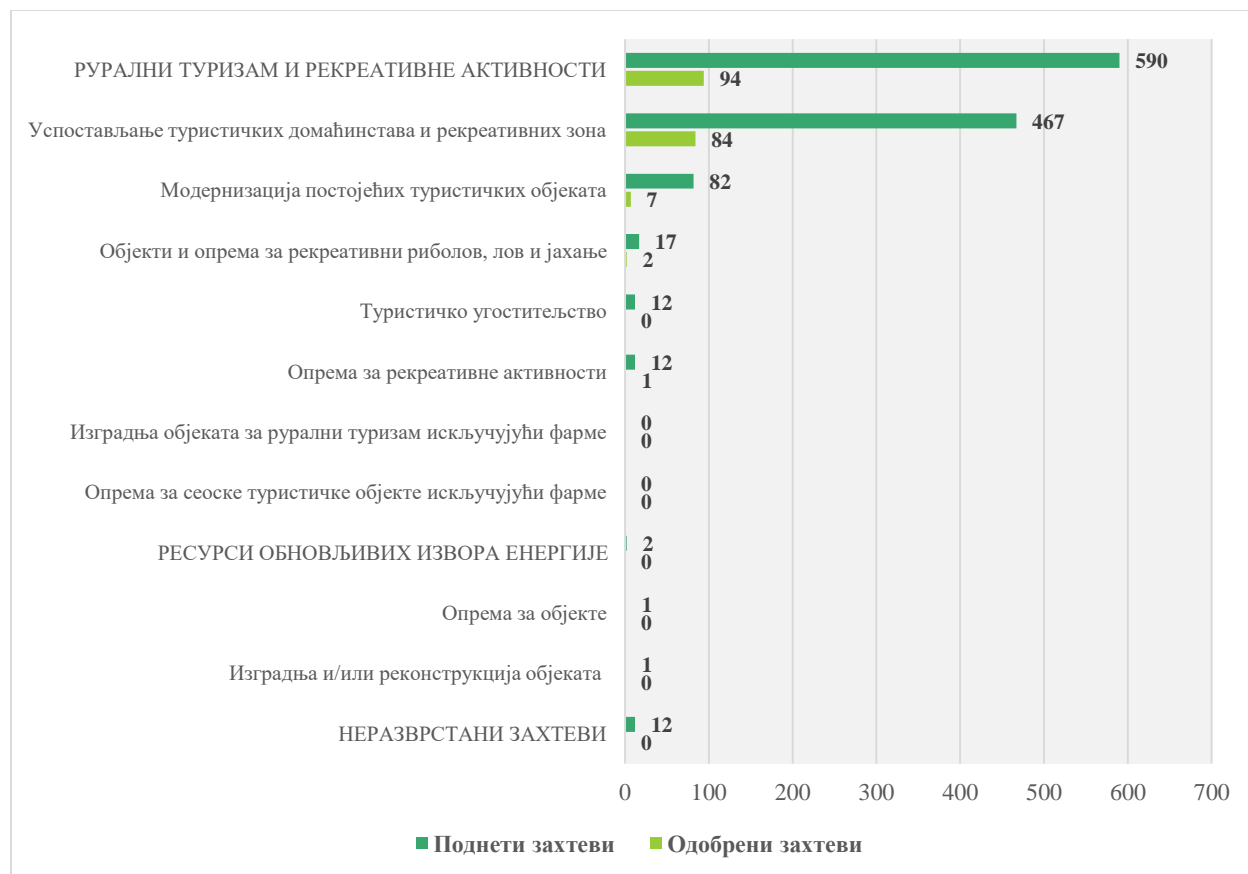
У оквиру Мере 7 прихватљиве инвестиције разврстане су у оквиру два сектора: Сектор Рурални туризам и рекреативне активности и Сектор Ресурси обновљивих извора енергије. На бази доступних података у оквиру Мере 7, са укупно поднетих 590 захтева и учешћем од 99,7% (искључујући 12 неразврстаних захтева услед некомплетних информација и/или података са пресеком стања на дан 30.06.2022. године) остварена је апсолутна доминација Сектора Рурални туризам и рекреативне активности, док су за инвестиције које се искључиво односе на ресурсе обновљивих извора енергије у оквиру Мере 7 поднета два захтева.

Закључно са првим полугодиштем 2022. године, одобрено је укупно 94 захтева који се односе на инвестиције у Сектору Рурални туризам и рекреативне активности, што чини 15,6% од укупног броја поднетих захтева у оквиру Мере 7, са укупним износом одобрене јавне подршке од 13,6 мил. EUR.

Дистрибуција захтева према типу инвестиције

Доминантан тип инвестиција са становишта поднетих и одобрених захтева односи се на инвестиције у области руралног туризма и рекреативних активности, тј. на успостављање туристичких домаћинстава и рекреативних зона за које је поднето 467 захтева и одобрено 84 захтева, што чини учешће од 78,9% (искључујући 12 неразврстаних захтева услед недостатка релеватних информација/података), односно 89,4% респективно (Граф. 22).

Графикон 22: Поднети и одобрени захтеви према типу инвестиције, М7

Графикон 22 илуструје податке о броју поднетих и одобрених захтева према типу инвестиција у оквиру Мере 7. У укупном броју поднетих захтева за ову Меру доминантно је учешће типа инвестиција које се односе на успостављање туристичких домаћинстава и рекреативних зона, а затим следи тип инвестиције „Модернизација постојећих туристичких објеката” (82 поднета захтева и седам одобрених захтева, са учешћем од 13,9% у укупном броју поднетих и 7,4% у укупном броју одобрених захтева). У оквиру Сектора Ресурси обновљивих извора енергије поднет је један захтев за изградњу и/или реконструкцију објеката, и један захтев за опремање објекта.

Са становишта одобрене јавне подршке према типу инвестиције, аналогно броју одобрених захтева, доминантну позицију заузима тип инвестиције „Успостављање туристичких домаћинстава и рекреативних зона” са 10,4 мил. EUR одобрене јавне подршке. Значајнији износ одобрене јавне подршке односи се и на тип инвестиције „Модернизација постојећих туристичких објеката” (2,7 мил. EUR), док је за остале типове инвестиција закључно са крајем јуна 2022. године одобрено мање од 1 мил. EUR јавне подршке.

4. Регионална распоређеност ИПАРД подршке

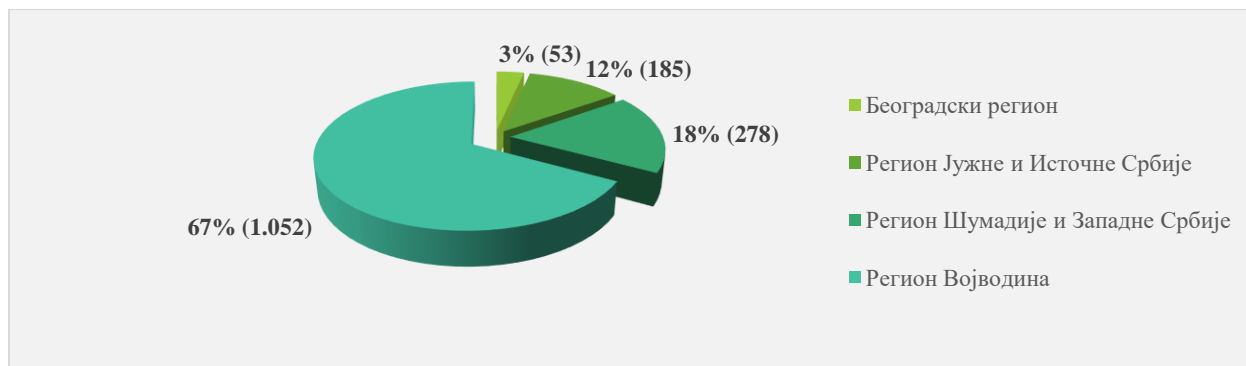
У овом делу Извештаја представљени су подаци који се односе на спровођење Мере 1, Мере 3 и Мере 7 према регионима.

У анализи нису обухваћени захтеви који у оквиру пријавног формулара нису имали наведено место инвестиције (36 захтева у оквиру Мере 1, девет захтева у оквиру Мере 3 и 38 захтева у оквиру Мере 7). Такође, нису обухваћени ни захтеви који немају наведене захтеване износе подршке (31 захтев за Меру 1, 23 захтева за Меру 3 и 37 захтева за Меру 7).

4.1. Мера 1 – Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава

Посматрано према региону, у оквиру Мере 1 Регион Војводине остварује највеће учешће, како у погледу поднетих захтева тако и у укупном износу захтеваних трошкова за инвестицију. Учешће Региона Војводине у укупном броју захтева у оквиру Мере 1 је 67,1% (1.052). Регион Шумадије и Западне Србије у укупном броју поднетих захтева учествује са 17,7% (278), док је намање учешће од 3,4% остварио Београдски регион са 53 поднета захтева за одобравање пројеката (Граф. 23).

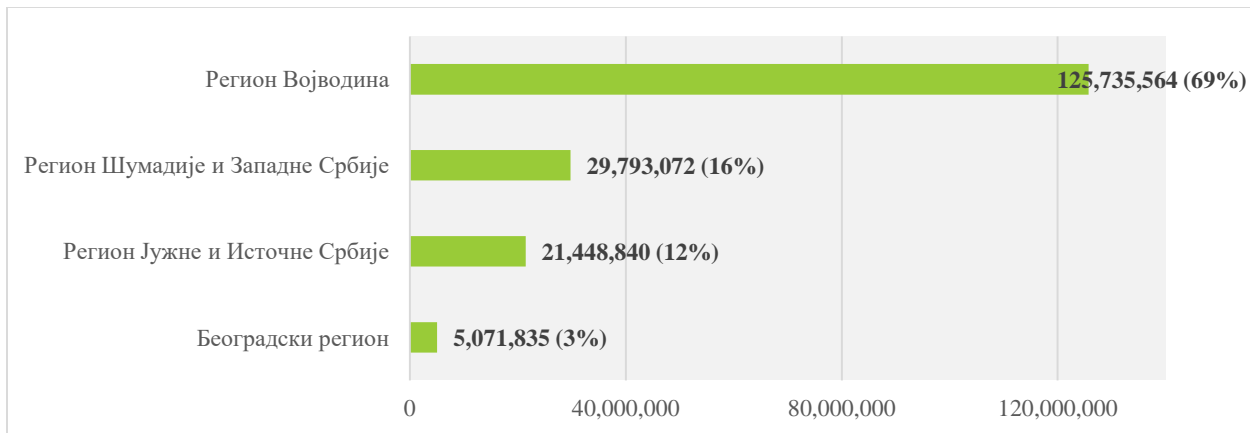
Графикон 23: Поднети захтеви према региону, М1 (%)

Такође, у оквиру Мере 1, доминантно учешће у захтеваним трошковима за инвестицију остварује Регион Војводине – 69,1% (125.735.564 EUR), што је за око 2,2 пута већи износ захтеваних трошкова за инвестицију у односу на захтеване трошкове из осталих региона. Регион Шумадије и Западне Србије остварује учешће од 16,4% у укупно захтеваним трошковима за инвестицију (29.793.072 EUR).

Регион Јужне и Источне Србије са захтеваним трошковима за инвестицију у износу од 21.448.840 EUR остварује учешће од 11,8% у укупно захтеваним трошковима за инвестицију, док Београдски регион са захтеваним трошковима у износу од 5.071.835 EUR остварује учешће од 2,8% у укупно захтеваним трошковима за Меру 1 (Граф. 24).

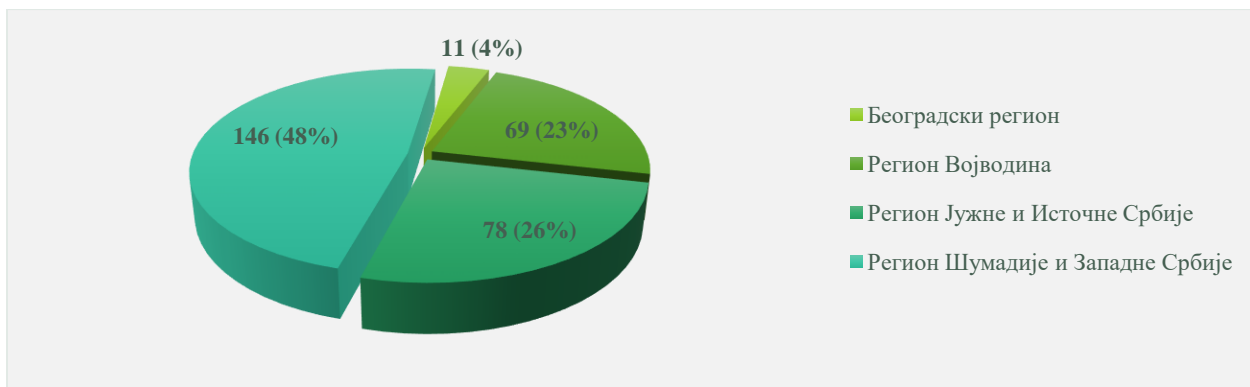
Графикон 24: Захтевани трошкови за инвестицију према региону (EUR), М1

4.2. Мера 3 – Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства

Посматрано по регионима у оквиру Мере 3, Регион Шумадије и Западне Србије остварује највеће учешће како у укупном броју поднетих захтева (48,0%) тако и у укупном износу захтеваних трошкова за инвестицију 39,6% (146 захтева са захтеваним трошковима у износу од 37.363.152 EUR). У поређењу са Мером 1 где је Регион Војводине остварио доминантно учешће, како у структури поднетих захтева тако и у структури захтеваних трошкова, у оквиру Мере 3 овај регион остварује учешће од 22,7% са 69 поднетих захтева, док у захтеваним трошковима учествује са 28,3% (26.736.529 EUR).

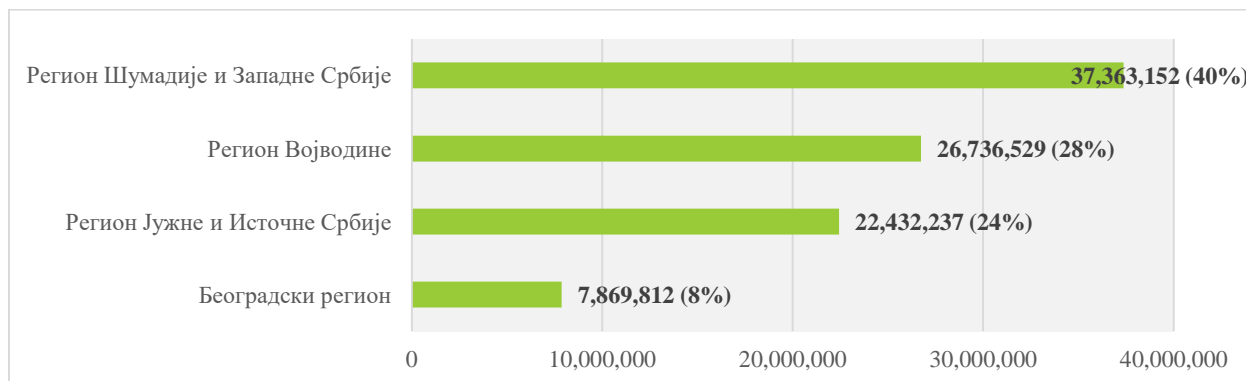
Графикон 25: Поднети захтеви према региону, М3

Регион Јужне и Источне Србије у укупном броју поднетих захтева остварује учешће од 25,7%, док у укупно захтеваним трошковима остварује учешће од 23,8% (78 захтева, односно 22.432.237 EUR).

Најмање учешће како у укупном броју поднетих захтева, тако и у укупно захтеваним трошковима остварује Београдски регион: 3,6% за поднете захтеве, односно 8,3% укупно захтеваних трошкова (Граф. 25 и 26).

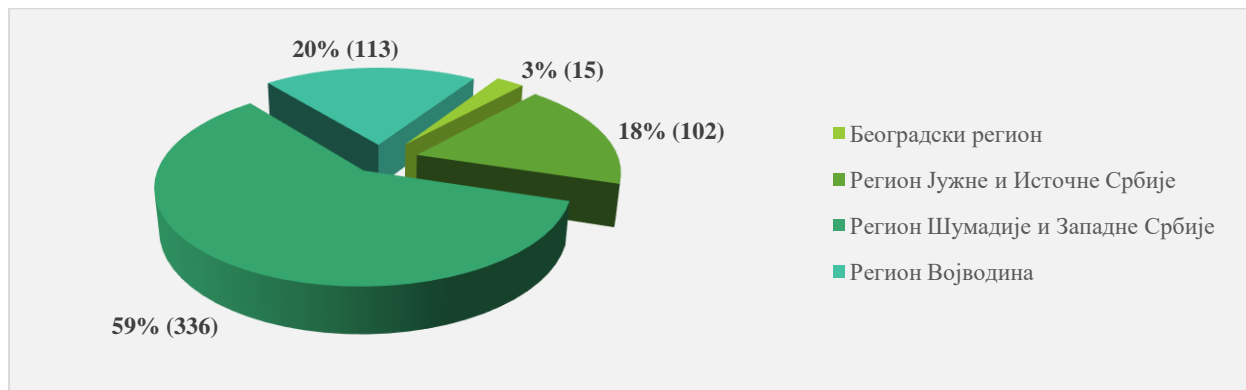
Графикон 26: Захтевани трошкови за инвестицију према региону (EUR), М3

4.3. Мера 7 – Диверзификација пољопривредних газдинстава и развој пословања

Посматрано према регионима у оквиру Мере 7, Регион Шумадије и Западне Србије остварује највеће учешће у укупном броју поднетих захтева (59,4%) са 336 поднетих захтева (Граф. 27). Регион Војводине учествује у укупном броју поднетих захтева са 20,0%, Регион Јужне и Источне Србије са 18,0%, док најмање учешће остварује Београдски регион (2,7%) са 15 поднетих захтева.

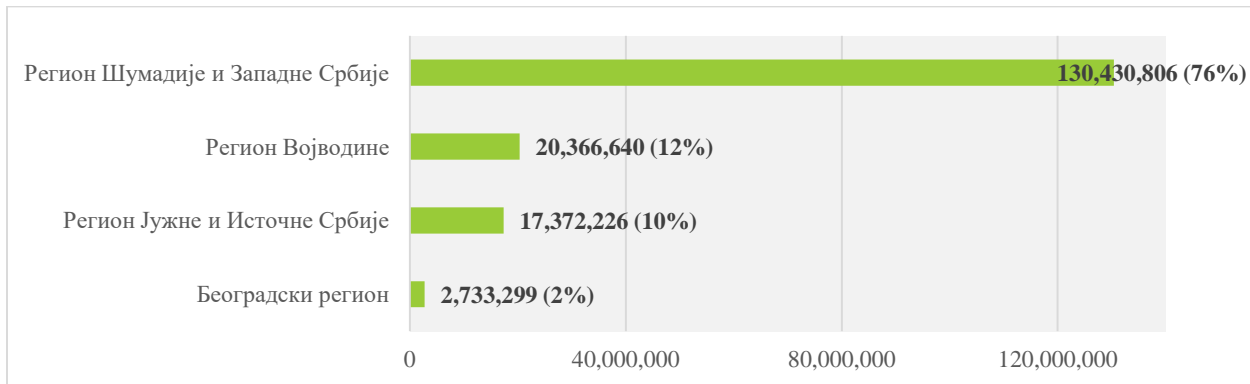
Графикон 27: Поднети захтеви према региону, М7

У структури захтеваних трошкова за инвестицију, у оквиру Мере 7 доминантно је учешће Региона Шумадије и Западне Србије са 76,3% (130.430.806 EUR). Регион Војводине остварује учешће од 11,9% у укупно захтеваним трошковима (20.366.640 EUR), Регион Јужне и Источне Србије са захтеваним трошковима у износу од 17.372.226 EUR остварује

учешће од 10,2%, док Београдски регион са захтеваним трошковима у износу од 2.733.299 EUR остварује учешће од 1,6% у укупно захтеваним трошковима за Меру 7 (Граф. 28).

Графикон 28: Захтевани трошкови за инвестицију према региону (EUR), М7

5. Осетљиве категорије и типови корисника ИПАРД подршке

У овом делу Извештаја представљени су резултати спровођења ИПАРД II програма са аспекта осетљивих категорија корисника ИПАРД подршке (жене и млади пољопривредници) и типова корисника (индивидуални пољопривредник, предузетник, привредно друштво и пољопривредна задруга), закључно са 30. јуном 2022. године.

5.1. Осетљиве категорије - Жене и млади пољопривредници

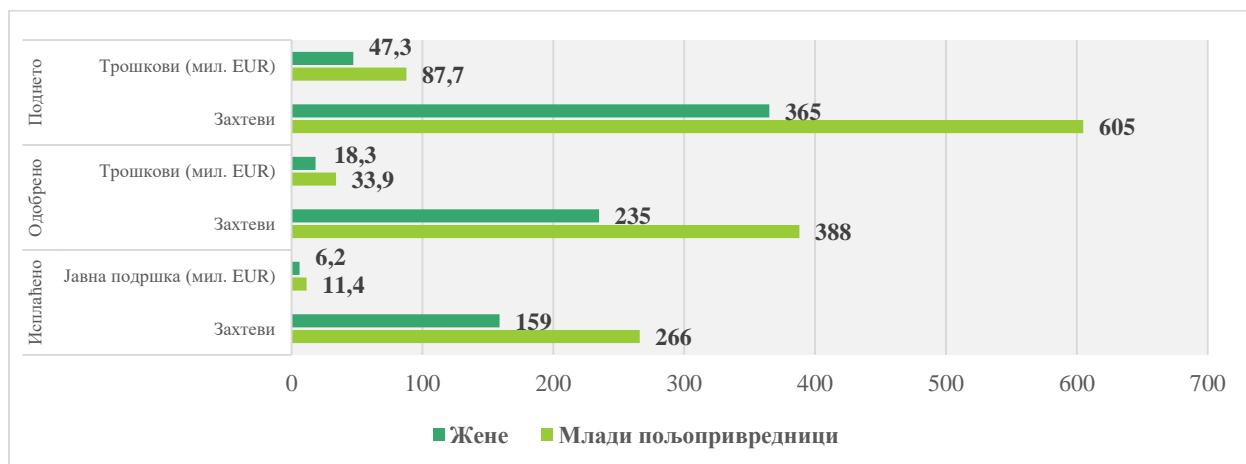
Мера 1

Жене – носиоци комерцијалних породичних пољопривредних газдинстава, у оквиру Мере 1 поднеле су укупно 365 захтева (16,2%) са захтеваним трошковима за инвестицију у износу од око 47,3 мил. EUR (13,0% од укупно захтеваних трошкова за инвестицију у оквиру Мере 1). Одобрено је 235 захтева (64,4% од укупног броја поднетих захтева од стране жена, односно 10,4% од укупног броја поднетих захтева у оквиру Мере 1) у износу од око 18,3 мил. EUR (38,7% од укупног износа захтеваних трошкова за инвестицију од стране жена, односно 17,1% од укупног износа одобрених прихватљивих трошкова у оквиру Мере 1). У извештајном периоду, исплаћено је 159 захтева у износу од око 6,2 мил. EUR јавне подршке (23,3% укупно исплаћене јавне подршке за Меру 1), при чему допринос ЕУ износи око 4,6 мил. EUR (Граф. 29).

Млади пољопривредници су у оквиру Мере 1 поднели укупно 605 захтева (26,8%), са захтеваним трошковима за инвестицију у износу од око 87,7 мил. EUR (24,2% од укупно захтеваних трошкова за инвестицију у оквиру Мере 1). Одобрено је 388 захтева (64,1% од укупног броја поднетих захтева од стране младих пољопривредника, односно 17,2% од укупног броја поднетих захтева у оквиру Мере 1) у износу од око 33,9 мил. EUR (38,7% од укупног износа захтеваних трошкова за инвестицију од стране младих пољопривредника, односно 31,8% од укупног износа одобрених прихватљивих трошкова у оквиру Мере 1). У извештајном периоду, исплаћено је 266 захтева младих пољопривредника у износу од око 11,4 мил. EUR јавне подршке (43,0% укупно исплаћене јавне подршке за Меру 1), при чему допринос ЕУ износи око 8,5 мил. EUR (Граф. 29).

Графикон 29: Поднети, одобрени и исплаћени захтеви и трошкови/јавна подршка од стране жена и младих пољопривредника, М1

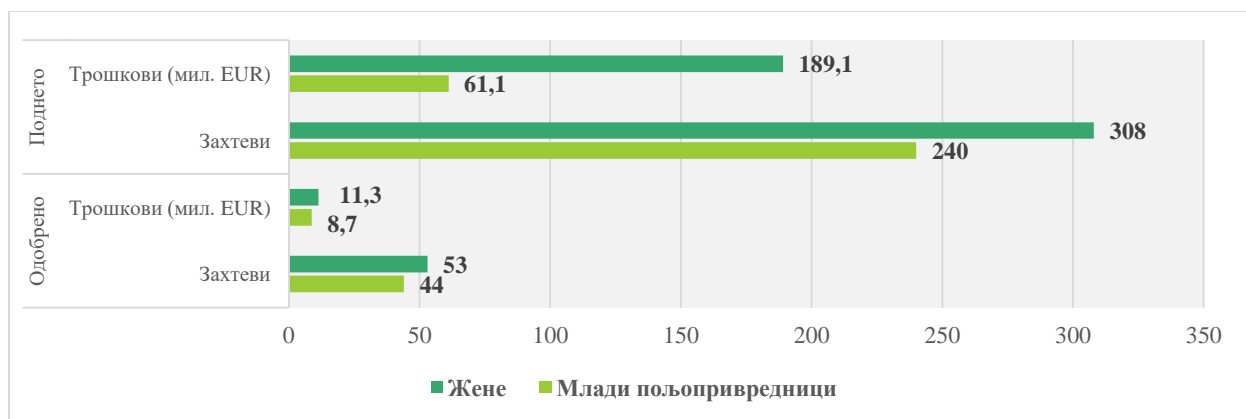

Мера 7

Када је реч о Мери 7, **жене** су поднеле укупно 308 захтева (51,0%) са захтеваним трошковима за инвестицију у износу од око 189,1 мил. EUR (70,6% од укупно захтеваних трошкова за инвестицију у оквиру Мере 7). Одобрено је 53 захтева (17,2% од укупног броја поднетих захтева од стране жена, односно 8,8% од укупног броја поднетих захтева у оквиру Мере 7) у износу од око 11,3 мил. EUR (6,0% од укупног износа захтеваних трошкова за инвестицију од стране жена, односно 49,3% од укупног износа одобрених прихватљивих трошкова у оквиру Мере 7), што је представљено на Граф. 30.

У оквиру Мере 7, **млади пољопривредници** су поднели укупно 240 захтева (39,7%), са захтеваним трошковима за инвестицију у износу од око 61,1 мил. EUR (22,8% од укупно захтеваних трошкова за инвестицију у оквиру Мере 7). Одобрено је 44 захтева (18,3% од укупног броја поднетих захтева од стране младих пољопривредника, односно 7,3% од укупног броја поднетих захтева у оквиру Мере 7) у износу од око 8,7 мил. EUR (14,3% од укупног износа захтеваних трошкова за инвестицију од стране младих пољопривредника, односно 38,0% од укупног износа одобрених прихватљивих трошкова у оквиру Мере 7), што је представљено на Граф. 30.

Графикон 30: Поднети и одобрени захтеви и трошкови од стране жена и младих пољопривредника, М7

5.2. Тип корисника

Посматрано према типу корисника, у укупном броју поднетих захтева за Меру 1, Меру 3 и Меру 7 физичка лица (индивидуални пољопривредници и предузетници) су поднела 1.922 захтева и остварују учешће од 76,2% у укупном броју поднетих захтева, док су правна лица (привредна друштва и пољопривредне задруге) поднела 599 захтева и остварују учешће од 23,8% у укупном броју поднетих захтева.

Мера 1

У оквиру Мере 1 укупно је поднет 1.351 захтев од стране физичких лица (84,2%), док су правна лица поднела 253 захтева (15,8%). У структури поднетих захтева од стране физичких лица доминантну позицију заузимају индивидуални пољопривредници (1.338 захтева), док у структури правних лица доминирају привредна друштва која остварују учешће од 91,7% у укупно поднетим захтевима. Када је реч о одобреним захтевима, 707 захтева одобрено је физичким лицима, док је правним лицима одобрено 85 захтева. Од укупног броја исплаћених захтева 482 се односе на физичка лица, при чему се 92,7% исплаћених захтева односи на индивидуалне пољопривреднике, док се 31 исплаћени захтев односи на правна лица, од чега 93,5% на привредна друштва.

У укупно захтеваним трошковима за инвестицију у оквиру Мере 1, захтевани трошкови за инвестицију од стране физичких лица износе 174,3 мил. EUR, при чему захтевани трошкови за инвестицију од стране индивидуалних пољопривредника остварују доминантано учешће од 99,2%, док предузетници учествују са 0,8% у укупно захтеваним трошковима за инвестицију. Захтевани трошкови за инвестицију од стране правних лица износе 136,0 мил. EUR, при чему захтевани трошкови за инвестицију од стране привредних друштава остварују доминантно учешће од 94,4%, док пољопривредне задруге учествују са 5,6% у укупно захтеваним трошковима за инвестицију од стране правних лица.

Када је реч о одобреним прихватљивим трошковима у оквиру Мере 1, физичким лицима одобрено је 63,4 мил. EUR, од чега индивидуалним пољопривредницима 62,6 мил. EUR, док је правним лицима одобрено 43,3 мил. EUR, од чега је 41,3 мил. EUR одобрено привредним друштвима.

Од укупног износа исплаћене јавне подршке у оквиру Мере 1, 78,7% (19,9 мил. EUR) исплаћене јавне подршке се односи на физичка лица, док је 5,4 мил. EUR јавне подршке исплаћено правним лицима: 5,3 мил. EUR за привредна друштва и 55.032 EUR за пољопривредне задруге.

Мера 3

У оквиру Мере 3 укупно је поднето 39 захтева од стране физичких лица (12,5%), док су правна лица поднела 274 захтева (87,5%). У структури правних лица изражена је доминација привредних друштава која остварују учешће од 97,4% у укупно поднетим захтевима од стране правних лица. Када је реч о одобреним захтевима, правним лицима је одобрено 101 захтев, док је 10 захтева одобрено предузетницима. Од укупног броја исплаћених захтева, 46 захтева односи се на правна лица, док се два захтева односе на предузетнике.

У укупно захтеваним трошковима за инвестицију у оквиру Мере 3, захтевани трошкови од стране физичких лица износе 15,7 мил. EUR, док захтевани трошкови од стране правних лица износе 176,7 мил. EUR, при чему захтевани трошкови од стране привредних друштава

остварују доминантно учешће од 98,3%, док пољопривредне задруге учествују са 1,7% у укупно захтеваним трошковима за инвестицију од стране правних лица.

Када је реч о одобреним прихватљивим трошковима у оквиру Мере 3, предузетницима је одобрено 3,8 мил. EUR, док је правним лицима одобрено 61,8 мил. EUR.

Од укупног износа исплаћене јавне подршке у оквиру Мере 3, 1,9% (183.845 EUR) исплаћене јавне подршке се односи на предузетнике, док је 9,6 мил. EUR јавне подршке исплаћено правним лицима.

Мера 7

У оквиру Мере 7 укупно је поднето 532 захтева од стране физичких лица (88,1%), док су правна лица поднела 72 захтева (11,9%). У структури поднетих захтева од стране физичких лица изражена је доминација индивидуалних пољопривредника (452 захтева). Када је реч о одобреним захтевима, 77 захтева је одобрено физичким лицима, док је 17 захтева одобрено правним лицима.

У укупно захтеваним трошковима за инвестицију у оквиру Мере 7, захтевани трошкови од стране физичких лица износе 241,8 мил. EUR, при чему захтевани трошкови за инвестицију од стране индивидуалних пољопривредника остварују доминантно учешће од 88,9%, док предузетници учествују са 11,1% у укупно захтеваним трошковима за инвестицију. Захтевани трошкови за инвестицију од стране правних лица износе 26,2 мил. EUR.

Када је реч о одобреним прихватљивим трошковима у оквиру Мере 7, физичким лицима је одобрено 17,2 мил. EUR, од чега је индивидуалним пољопривредницима одобрено 14,9 мил. EUR, док је правним лицима одобрено 5,8 мил. EUR.

6. Промотивне активности и видљивост

Успешно спровођење мера ИПАРД програма и остваривање бенефита од стране потенцијалних корисника директно зависи од квалитета поднетих пројеката, свести корисника, као и од ажурности пољопривредних саветодавних служби и других страна у ланцу информисања, а који су у функцији пружања подршке. У посматраном периоду, услед пандемије корона вируса, промотивне активности и активности комуникације обављане су у смањеном обиму, уз могућност онлајн праћења.

Промоција ИПАРД II програма у првој половини 2022. године реализована је кроз 11 информативних догађаја, укључујући један онлајн догађај, за представнике различитих заинтересованих страна: пољопривредних задруга, пољопривредних удружења, регионалних развојних агенција, регионалних привредних комора, локалних јединица самоуправе, организација жена, консултаната, итд.

У циљу благовременог упознавања потенцијалних ИПАРД корисника у вези са условима за остваривање права на ИПАРД подстицаје, односно критеријумима прихватљивости, неопходном документацијом и националним стандардима, обезбеђено је њихово континуирано информисање и комуникација. Такође, неопходно је узети у обзир и ИПАРД мејл адресу за питања ipard.info@minpolj.gov.rs која се односи на актуелне јавне позиве за Меру 1, Меру 3 и Меру 7 као један од канала комуникације, при чему је у извештајном периоду припремљен и достављен 541 одговор заинтересованим странама. Током поменутог периода, забележено је 1.200 телефонских позива који се тичу ИПАРД мера, што је у просеку седам телефонских позива дневно. Учесталост позива је у директној вези са

бројем објављених јавних позива и спроведеним медијским активностима. У периоду објаве Седмог позива за Мере 1 за набавку трактора, број телефонских позива на дневном нивоу износио је око 30. Број посета интернет страницама у посматраном периоду износио је око 75.000, што је посматрано на месечном нивоу 12.500 посета.

У циљу повећања видљивости резултата спровођења ИПАРД II програма и припреме за спровођење ИПАРД III програма, одржана је конференција „ИПАРД програм – Буди информисан” у оквиру 89. Међународног сајма пољопривреде у Новом Саду. Представници ИПАРД Управљачког тела и Управе за аграрна плаћања представили су досадашње резултате и са заинтересованим посетиоцима поделили информације о томе како на најбољи начин искористити мере подршке Европске уније, као и новитете које ИПАРД доноси у новом програмском периоду. Корисници ИПАРД подршке у оквиру Мере 1, Мере 3 и Мере 7 представили су сопствена искуства у реализацији ИПАРД пројеката.

Водичи за подносиоце захтева и (потенцијалне) кориснике ИПАРД мера 1, 3 и 7 објављени су на веб-страницама МПШВ и УАП (<http://www.minpolj.gov.rs/ipard-program-2014-2020/> и <http://uap.gov.rs/ipard-ii-u-srbiji/>). Наведене веб-странице садрже све релевантне информације за подносиоце захтева и (потенцијалне) кориснике.

Двомесечни билтен „ИПАРД на длану”, који се објављује од 2019. године, у извештајном периоду имао је три публикације, које се редовно достављају на више од 2.000 мејл адреса. За информисање шире јавности и (потенцијалних) корисника о догађајима, најавама, јавним позивима и правилима у вези са спровођењем ИПАРД II програма и припремом ИПАРД III програма у Србији, отворени су налози ИПАРД УТ на Инстаграму (@ipardnadlanu) и Фејсбуку (IPARD na dlanu).

Пољопривредне саветодавне службе (ПСС), као главни партнер у активностима у вези са ИПАРД II програмом и у директном раду са потенцијалним и постојећим ИПАРД корисницима, од 2016. године континуирано се обучавају кроз различите модуле ИПАРД програма који су предвиђени у њиховим годишњим програмима.

Иако у извештајном периоду није планирано одржавање модула на теме које се односе на ИПАРД програм за саветодавне службе, њихово спровођење предвиђено је за крај 3. и почетак 4. квартала текуће године.

Саветодавци су, у оквиру свог годишњег програма активности, у извештајном периоду информисали потенцијалне кориснике о ИПАРД програму путем зимских школа, трибина, радионица, медија и билтена.

Регистрација за похађање 50 часова обуке за кориснике ИПАРД подстицаја у одговарајућем сектору омогућена је путем интернет странице Института за примену науке у пољопривреди (<https://www.psss.rs/licenciranje/ipard-50h.html>). У посматраном периоду, обуку „ИПАРД 50 часова” успешно је завршило и добило сертификат седам полазника са укупно одржаних 317 часова.

Активности ПСС у Централној Србији и АП Војводини представљене су у Табели 1.

Табела 1: Активности ПСС у периоду 1.01 – 30.06.2022. године

Информативни алат	Централна Србија		АП Војводина	
	Број одржаних догађаја	Број учесника	Број одржаних догађаја	Број учесника
Догађаји (зимске школе, трибине, предавања, радионице)	102	1.658	38	592
Медији (локалне ТВ, радио, новине, <i>Youtube</i> , <i>DVD</i> ¹)	37	/	8	33
Билтен/портал пољопривредних саветодавних стручних служби	13	/	3	/

Индивидуални рад – саветодавци ПСС су у посматраном периоду израдили пословне планове за ИПАРД мере за девет пољопривредних газдинстава. Такође, саветодавци ПСС АП Војводине су имали 40 асистенција на пољопривредним газдинствима.

¹ Због епидемиолошких мера и препорука Владе Републике Србије, саветодавци нису држали предавања и трибине већег обима. Из наведених разлога, планирана предавања и радионице презентоване су преко *Youtube* канала и *DVD-а*.

Извештај припремила Група за праћење, вредновање и извештавање о ИПАРД програму:

Верица Лазић, виши саветник

Ивана Словић, саветник

Марија Ђурић, саветник

Извештај контролисала:

Тијана Маринковић Денда, руководилац Групе

Извештај одобрила:

Јасмина Миљковић
Начелник Одељења за управљање ИПАРД програмом/
Шеф Управљачког тела